

Pogorârea Sfântului Duh și Sfânta Troiță la Mamori, Gheorghe, fiul lui Iacov, 1763, Muzeul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului

DIN SUMAR:

- ▶ ACTUALITATE – PR. ZAHARIA ZAHAROU (p. 3)
- ▶ ARTA SACRA – ROȘCA SIMONA TEODORA (p. 4)
- ▶ EVENIMENT – PR. FLORIN-CĂTĂLIN GHÎȚ – PR. GHEORGHE BRIȘAN (p. 5)
- ▶ PROFESORUL DE RELIGIE – PR. LIVIU VIDICAN-MANCI – PR. DAN HOGNOGI (p. 6)
- ▶ TINERII ÎN BISERICĂ – PR. CRISTIAN SONEA (p. 7)
- ▶ ESEU * RECENZIE – PROTOS. TEOFAN MADA – MIRCEA GHEORGHE ABRUDAN (p. 8)
- ▶ IN MEMORIAM – MIRCEA GELU BUTA (p. 9)
- ▶ PELERINAJE (p. 10)
- ▶ AGENDA IERARHILOR (p. 11)
- ▶ APARIȚII EDITORIALE * GRILA RADIO (p. 12)

†Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului

Doamne, cercetează-i pe copiii și tinerii noștri!

Aceste succinte gânduri pe care le aștern pe hârtie, sunt legate de 1 iunie, zi în care, în multe țări din lume, este sărbătorit copilul. Copilul, fiindcă nevinovătat de care ar trebui să avem mult mai multă grijă. Mântuitorul ni-l oferă ca model de supremă nevinovăție: „De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor” (Matei 18, 3).

Nichifor Crainic ne spune că Paradisul e posibil, iar omul renăscut în Hristos este asemenea pruncilor. Și care este lucrarea pruncilor? „Pruncul de se va bate, plânge și, împreună cu cei ce se bucură cu dânsul, se bucură. De va fi ocărât nu se mânie, dacă va fi slăvit, nu se înalță. Dacă vor cinști pe altul mai mult decât pe el, nu pizmăiește. Dacă vor lua ale lui, nu se tulbură, de va vedea muiere, nu o poftăiește”¹.

Această imagine a copilului este egală cu cea a omului renăscut în Duh. Este o ființă curată și simplă pentru care lucrurile sunt minunate. Într-o lume urâtă de păcat el este ființa care aduce puritatea. „Copilul îndulcește viața noastră atât de amară; făptura sa mică, cu aripi la suflet ne dă multe învățăminte. Un scriitor a spus: zâmbetul copilului este pentru mamă ca o rugăciune pentru Dumnezeu. În preajma copilului stăruie mereu o atmosferă de lumină și frumusețe”².

Din nefericire această făptură minunată este în zilele noastre adeseori neglijată. Uităm ce ne înțeapă Înteleptul Solomon: „Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie să o aibă și, chiar când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea” (Pilde 22, 6). Sufletul tânărului este un aluat moale pe care-l poți modela și-l poți forma frumos.

Această muncă de formare a tinerilor nu-i ușoară, da-i vrednică de admirație. Sfântul Antonie cel Mare zice că: „Cel ce poate îmblânzi pe cei neînvățați, ca să iubească învățătura și îndreptarea, făcător de om trebuie să se numească”³.

Omul ca să devină om trebuie să fie format. Altfel societatea va fi formată dintr-o mulțime de indivizi lipsiți de bun simț și de educație. Pe bună dreptate marele pedagog Jan Amos Comenius se întreba: „Ce sunt cei bogați fără înțelepciune, decât niște porci îngrași cu țărâțe? Și ce sunt cei săraci fără înțelegerea lucrurilor, decât niște măgăruși condamnați să ducă poveri? Ce este cel frumos care n-a învățat nimic, decât un papagal împodobit cu pene, sau după cum a mai spus cineva – o sabie de plumb într-o teacă de aur?”⁴

Pentru ca pruncii și tinerii noștri să nu ajungă așa, părinții, dascălii și preoții ar trebui să fie mereu pe baricade. Dacă suntem obiectivi, vom recunoaște că ceea ce facem este foarte puțin. Tinerilor trebuie să le transmitem nu numai niște învățături seci, ci mai ales niște deprinderi duhovnicești. Copiii sunt mai receptivi la ce facem decât la ce spunem. De aceea, Mântuitorul zice: „cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor” (Matei 5, 19).

Copiii și tinerii îi observă pe cei maturi. Dacă aceștia din urmă se roagă, dacă merg la biserică, dacă au o viață frumoasă, sunt imitați de copii. Unele personalități de mare importanță în Biserică au ajuns așa pentru că au avut părinți și dascăli pe care i-au putut imita.

Povestește Rufin că Sfântul Atanasie cel Mare, pe când era copil, dimpreună cu alți copii educați, au fost văzuți de către Alexandru, Patriarhul Alexandriei, pe fereastră, că se jucau pe malul Mării Mediterane. Văzându-i că iau joaca în mare seriozitate, i-a trimis pe clericii săi să-i aducă pe toți copiii la el. „Când au fost aduși, i-a întrebat care a fost jocul pe care-l jucau. La început s-au înspăimântat, căci erau copii, dar pe urmă i-au povestit tot jocul lor că au botezat niște catehumeni prin Atanasie, pe care copiii și l-au făcut episcop”⁵. Cu siguranță că părinții lor îi aduceau la biserică unde au văzut cum se oficiază botezul.

Copiii și tinerii vremurilor noastre sunt pasionați de jocurile pe computer și, dacă-i o anumită noimă, nu-i rău. Dar pentru formarea lor morală este nevoie de preocupări spirituale. Este nevoie de o viață religioasă. Este nevoie, din partea părinților, dascălilor și a preoților de multă preocupare și afecțiune.

¹ Nichifor Crainic, *Nostalgia Paradisului*, Editura Moldova, Iași, 1994, p. 263.

² Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate*, Editura Anastasia, 1995, p. 109.

³ Filocalia 1, Sibiu, 1947, p. 6.

⁴ Jan Amos Comenius, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p. 34.

⁵ *Limonariu*, Alba Iulia, 1991, p. 194.

Pe lângă instrucția și educația pe care le-o facem au nevoie de exemplul nostru pentru că „*verba docent, exempla trahunt*”. Spune Avva Isidor Pelusiotul că „*viața fără de cuvânt mai mult folosește decât cuvântul fără viață. Căci viața și tăcând folosește, iar cuvântul și strigând supără. Dar dacă și cuvântul și viața se vor întâlni, fac o icoană a toată filosofia*”⁶.

Dorim să subliniem și faptul că între dascălul de religie și preot trebuie să fie o strânsă colaborare. Nu-i suficientă educația religioasă din școală, ci ea, neapărat, trebuie să se continue la parohie. Dacă vrem să avem parohii puternice mâine, astăzi trebuie să avem pe lângă biserică un centru catehetic. Să organizăm activități potrivite cu vârsta copiilor și tinerilor, să le proiectăm filme instructive, să organizăm pelerinaje și activități de destindere.

Nu pretind că am spus totul, pentru că cele ce lipsesc nu se mai pot număra, dar poate că, prin cele scrise, noi, cei ce avem responsabilități față de copii și tineri, ne vom mai pune încă odată problema misiunii pe care ne-a încredințat-o Dumnezeu.

⁶ Pateric, Alba Iulia, 1990, p. 107.

Sobor de arhieriei la procesiunea de Rusalii din Cluj-Napoca

Lauminică, 3 iunie 2012, în Duminica Pogorării Sfântului Duh, Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului a organizat, în spiritul vechilor tradiții creștine, o procesiune prin centrul Municipiului Cluj-Napoca. La Procesiunea din acest an au participat preoții și credincioșii din municipiul Cluj și din împrejurimi în frunte cu un sobor de arhieriei format din: IPS Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, PS Petroniu al Sălajului, PS Gurie al Deveii și Hunedoarei, PS Vasile Someșanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și PS Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

De la ora 17.00 a fost oficiată Vecernia plecării genunchilor pe un podium instalat pe scările Catedralei Ortodoxe din Cluj-Napoca. La final, Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei a rostit un cuvânt de învățătură despre semnificația spirituală profundă a Praznicului Cincizecimii. A urmat apoi procesiunea pe traseul: Piața Avram Iancu, B-dul 21 Decembrie 1989, Piața Unirii, B-dul Eroilor, cu întoarcere din nou la Catedrala Ortodoxă din P-ța A. Iancu.

La final a fost oficiată slujba sfințirii apei, spicelor de grâu și au fost rosite rugăciuni pentru roadele câmpului și pentru mediul înconjurător, după care IPS Andrei a adresat mulțumiri tuturor participanților și instituțiilor implicate în organizarea evenimentului.

Este a doua oară când Arhiepiscopia Ortodoxă a Vadului, Feleacului și Clujului organizează în Cluj-Napoca această procesiune de Rusalii, după cea de anul trecut.

Punerea pietrei de temelie la noul sediu al Protopopiatului Gherla

Marți, 29 mai, ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a pus piatra de temelie a noului sediu al Protopopiatului din Gherla, la sfârșitul Conferinței Preoțești din Protopopiat, care a fost precedată de săvârșirea unui Te-Deum în Biserica Sfânta Treime din Gherla și de hirotesia întru Protopop al Gherlei a Părintelui Paul Isip de la parohia Băița I.

ÎPS Părinte Andrei a fost însoțit de Exarhul mănăstirilor, Părintele Arhimandrit Dumitru Cobzaru, care a relatat la Radio Renașterea următoarele despre desfășurarea evenimentului: „Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a prezidat Conferința de primăvară cu tema «Anul Sfântului Maslu și îngrijirea bolnavilor» la Protopopiatul Gherla. Înainte de Conferința propriu-zisă, imediat după slujba de Te-Deum, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei l-a hirotesit protopop al Protopopiatului Gherla pe pr. Paul Isip de la parohia

Băița. De asemenea, părintele Protopop a fost hirotesit și iconom stavrofor”.

Conform celor declarate Radioului Renașterea de pr. protopop Paul Isip, „în cadrul Conferinței au fost susținute două lucrări, una întocmită de părintele Marius Ormenișan de la parohia Petrești și cealaltă de pr. Marcel Gheberdea de la Nicula... Cei doi referenți au subliniat evoluția rânduielii Sfântului Maslu în istoria Bisericii Ortodoxe și au subliniat necesitatea Tainei într-o lume plină de suferințe și necazuri. Părintele Mitropolit a încheiat conferința îndemnându-i pe slujitorii altarelor să restabilească legătura între Sfântul Maslu, Taina Spovedaniei și Sfânta Liturghie, în cadrul căreia credincioșii, pregătiți de Maslu și Spovedanie, să se și împărtășească. Părintele Mitropolit Andrei și cei 50 de preoți ai Protopopiatului Gherla am mers în procesiune la Biserica Sfântul Ioan Botezătorul, în curtea căreia s-a pus piatra de temelie pentru noul sediu al Protopopiatului. Curtea Bisericii a fost neîncăpătoare pentru mulțimea credincioșilor care au ținut să ia parte la acest moment solemn. Îl rugăm pe bunul Dumnezeu să ne dea putere de muncă să ridicăm noul sediu al Protopopiatului Gherla, iar activitatea sa să fie de folos pentru sfânta noastră biserică”.

După conferință, toți preoții au participat la punerea pietrei de temelie a noului sediu al Protopopiatului Gherla. Referitor la dorința de a avea un sediu al Protopopiatului, părintele Protopop nou instalat a afirmat că „încă din anul 1997, din momentul reînființării Protopopiatului, s-a născut această idee a construirii unui sediu permanent al Protopopiatului. Din nefericire, însă, timp de 15 ani ideea aceasta nu a putut fi concretizată datorită faptului că Protopopiatul nostru este cel mai mic din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului iar situația materială precară a parohiilor a îngreunat mult punerea în practică a acestei idei. Totuși, cu binecuvântarea Părintelui Mitropolit Andrei, nădăjduim că punerea pietrei de temelie la noul sediu va aduce și soluțiile de care avem nevoie pentru a începe această lucrare necesară pentru comunitatea noastră și pentru Protopopiatul nostru”.

După punerea pietrei de temelie a sediului Protopopiatului, Înaltpreasfințitul Andrei a făcut o vizită de lucru la Mănăstirea Nicula unde s-a închinat Icoanei Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului făurită de preotul Luca din Iclod și apoi a fost prezent pe șantierul noii biserici a mănăstirii pentru a examina stadiul și modul desfășurării lucrărilor efectuate până în prezent.

Medalia „Libertatea de cult” pentru Patriarhul Ecumenic Bartolomeu

Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I și Majestatea Sa Regina Beatrix a Olandei (12 mai 2012, Middelburg)

Sanctității Sale, Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I al Constantinopolului, *primus inter pares* în Biserica Ortodoxă, i-a fost decernată prestigioasa medalie „Libertatea de cult” (*freedom of worship*) din partea Institutului Roosevelt din New York, SUA. Ceremonia a avut loc în data de 12 mai, 2012, în prezența Majestății Sale Regina Beatrix a Olandei și a Prim-Ministrului acestei

țări, domnul Mark Rutte, în localitatea Middelburg din Olanda, în apropiere de granița cu Belgia, în regiunea de origine a străbunicului președintelui american F. Roosevelt. Această medalie este acordată anual persoanelor care și-au demonstrat prin activitatea lor atașamentul față de principiul „libertății de cult”, enunțat în anul 1941 la 6 ianuarie într-o locuțiune istorică în Congresul American de către Președintele Franklin D. Roosevelt. Principiul „libertății de cult” era considerat de acesta esențial pentru democrație („libertatea oricărui om de a se închina lui Dumnezeu în felul său, oriunde în lume”), alături de alte trei principii: al libertății de a vorbi și de expresie, al libertății față de nevoi (*freedom from want*) și al libertății în fața fricii (*freedom from fear*).

În alocuțiunea rostită cu acest prilej, domnișoara Anna Eleanor Roosevelt, nepoata fostului Președinte al SUA, a precizat că acest premiu i se conferă Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I ca recunoaștere a eforturilor sale neobosite „de a aduce pace și înțelegere între popoare de toate credințele și de a îndemna omenirea să trateze mediul înconjurător cu iubire și respect, așa cum Îl slujim pe Dumnezeu”.

Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I, de mulți ani recunoscut ca lider religios pe scena internațională prin personalitatea sa marcantă, luările de poziție și inițiativele generoase întreprinse, a fost nominalizat pentru această medalie ca urmare a angajării sale în promovarea libertății religioase și a dialogului reconcilierii dintre creștini, musulmani și evrei, precum și datorită implicării sale în semnalarea importanței ocrotirii mediului înconjurător și a creației, motiv pentru care a fost denumit și „Patriarhul verde”. Prin experiența personală acumulată ca cetățean al Turciei majoritar musulmană, Sanctitatea Sa Bartolomeu I a dobândit o perspectivă unică asupra dialogului continuu necesar între diversele comunități religioase din întreaga lume. Astfel, el a militat pentru reconcilierea dintre catolici, musulmani și ortodocși în timpul conflictului din fosta Iugoslavie și a susținut măsurile de construire a păcii și de stopare a extinderii la scară globală a conflictelor din Balcani și din Orientul Mijlociu.

Ca Patriarh Ecumenic a convocat Sinoade sau întâlniri între reprezentanții Bisericilor Ortodoxe locale, încurajând dialogurile inter-bisericești și intra-teologice, pentru discutarea și rezolvarea provocărilor actuale, interne sau externe, cu care se confruntă Biserica Ortodoxă la nivel global, dezaprobând în mod repetat fanatismul și naționalismul.

Sanctitatea Sa a pledat în mod constant pentru reconcilierea între Biserica Ortodoxă și cea Catholică, Anglicană sau alte confesiuni, atât prin dialog teologic bilateral cât și prin activitatea sa în comitetele centrale sau executive ale Comisiei Faith and Order a Consiliului Mondial al Bisericilor. A promovat restaurarea istorică a Bisericii Autocefale a Albaniei și a Bisericii Autonome a Estoniei. A co-sponsorizat conferințe internaționale de pace, precum și întâlniri despre rasism și fundamentalism în vederea aducerii împreună a diverselor comunități de credință cu intenția de a genera o cooperare mai mare și înțelegere reciprocă.

Arhimandritul Zaharia Zaharou, oaspete al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

In invitația Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, Părintele Arhimandrit Zaharia Zaharou a fost în intervalul 5 și 8 iunie 2012 oaspetele Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Părintelui Zaharia, cunoscut duhovnic și teolog, trăitor în mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” din Essex, Anglia, s-a întâlnit marți seara, începând cu ora 18, cu studenții Facultății de Teologie Ortodoxă și cu elevii Seminarului Teologic, în Sala „Nicolae Ivan” din Piața Avram Iancu nr. 18. La eveniment a fost prezent Părintele Profesor Vasile Stanciu, Decanul Facultății de Teologie, care a mulțumit Părintelui Zaharia pentru bunăvoința de a accepta invitația de a veni în mijlocul studenților teologi și a cadrelor didactice din Instituția de Învățământ teologic din Cluj. Părintele Zaharia a vorbit despre „A trăi într-un singur gând”, subliniind importanța concentrării întregii ființe a omului în inima sa, prin pogorârea minții în ea, pentru a se putea întâlni cu Dumnezeu, „câci dacă avem două gânduri, nu mai putem plânge. Numai dacă avem un singur gând putem avea darul lacrimilor care este expresia pocăinței (metanoia) adevărate, condiție a sălășluirii Duhului Sfânt în lăuntru nostru”. După cuvântul de învățătură a urmat un dialog cu cei prezenți și Părintele Zaharia a răspuns întrebărilor concrete, practice, puse de tineri

Miercuri, 6 iunie, de la ora 10.00, părintele Zaharia a participat, după Sfânta Liturghie oficiată de Preasfințitul Episcop Vicar Vasile Someșanul în biserica Mănăstirii Florești, la Sinaxa stareților, starețelor și duhovnicilor din cele 22 de mănăstiri ale Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, prezidată de Înaltpreasfinția Sa Mitropolitul Andrei. În cadrul sinaxei, Arhimandritul Zaharia a susținut conferința cu tema „Călugărul și duhul veacului” și a răspuns întrebărilor puse de

câțiva dintre monahii prezenți. În seara zilei de miercuri, de la ora 17:30 părintele Zaharia a vizitat Muzeul Mitropoliei Clujului iar de la 18:00 a slujit Vecernia la Catedrala Mitropolitană și a rostit un cuvânt de învățătură credincioșilor

prezenți, pe care îl redăm pe această pagină.

Joi, 7 iunie, la invitația părintelui Arhimandrit Samuel Cristea, părintele Arhimandrit Zaharia a slujit Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca. Vizita părintelui Zaharia Zaharou în Cluj-Napoca și în România s-a încheiat în seara zilei de joi, 7 iunie, printr-o întâlnire pe care părintele a avut-o, de la ora 18:00, cu tinerii din ASCOR, în Aula Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor de pe strada Teodor Mihali.

Părintele Arhimandrit Zaharia Zaharou este unul dintre cei mai profunzi trăitori și mărturisitori contemporani ai credinței ortodoxe. A fost ucenicul Părintelui Sofronie Saha-rov care, la rândul său, a fost ucenic al Sfântului Siluan Athonitul. În prezent, părintele Zaharia este duhovnic la mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” din Essex, Anglia, întemeiată de Părintele Sofronie. Părintele Zaharia a părăsit Ciprul pentru a studia Chimia la Londra, timp în care a devenit un apropiat al părintelui Sofronie și al Mănăstirii Sfântul Ioan Botezătorul, moment în care și-a descoperit vocația monahală. Încurajat de părintele Sofronie, viitorul monah Zaharia a studiat Teologia la Institutului „Saint Serge” din Paris și apoi la Tesalonic, unde și-a luat doctoratul în teologie cu o teză, intitulată „Hristos, Calea și Viața noastră”, sub îndrumarea renumitului teolog grec George Mantzaridis.

Credincioșii și publicul cititor din România s-au putut familiariza cu ideile și gândirea părintelui Zaharia prin intermediul cărților „Lărgiți și voi inimile voastre!”, „Omul tainic al inimii: Căutarea inimii în Antropologia Ortodoxă” și „Merinde pentru monahi”, care s-au bucurat de un real succes în lumea ortodoxă.

Pr. F.-C. G.

Cuvântul de învățătură al Arhim. Zaharia Zaharou în Catedrala Mitropolitană din Cluj (6 iunie 2012)

In mulțumesc lui Dumnezeu că mă învrednicește să fiu în mijlocul vostru cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului vostru Mitropolit Andrei. În această săptămână sărbătorim venirea Sfântului Duh în Biserica lui Dumnezeu. Când Duhul Sfânt se pogoară în lume, toate stavilele care-i separă pe oameni se destramă. Sfântul Duh călăuzește spre unitatea tuturor oamenilor. Văd această unitate dintre noi în această clipă. Eu provin de pe o insulă din Mediterana și voi sunteți de aici, în această țară, și omenește nu am avea nimic în comun, însă Duhul Sfânt face și din noi, acolo departe, și din voi, aici, un singur popor, mădulare de preț ale trupului lui Hristos. Avem o limbă comună: credința noastră, cultul nostru.

Duhul Sfânt s-a dat la început oamenilor în Rai atunci când Dumnezeu a suflat duh de viață asupra oamenilor pe care i-a zidit. Atunci a avut loc prima Cincizecime. Însă atunci când Duhul Sfânt a ascultat sfatul celui viclean, acela de a deveni dumnezeu fără Dumnezeu, atunci omul a pierdut comuniunea pe care a avut-o cu Dumnezeu, cu harul lui Dumnezeu. Și cuprins de frică, omul vinovat s-a ascuns de prezența lui Dumnezeu. Fără ca Duhul Sfânt să sălășluiască în om, prezența lui Dumnezeu nu se face simțită. Văzând înstrăinarea omului, Dumnezeu a făcut descoperiri pe care le-a transmis ca moștenire; a făcut totul pentru a-l apropia pe om. Astfel încât iubirea Tatălui, împărtășirea Duhului Sfânt și harul lui Hristos să-l apropie pe om și să-l ridice din căderea sa. Cu nemărginita Sa înțelepciune, Dumnezeu a venit ca om și a săvârșit lucrarea Sa pentru a deschide căi ale vieții pentru om, pentru a face din noi, care suntem fii ai mâniei, niște fii ai lui Dumnezeu. Domnul a venit, a pățimit pentru noi, S-a răstignit, a înviat și S-a înălțat la ceruri. Tatăl Cel Ceresc a fost mulțumit să vadă în persoana Fiului Său pe om așa cum l-a vrut înainte de facerea lumii. Și atunci a plouat peste pământ harismele Sfântului Duh pentru a mărturisi împăcarea omului cu Creatorul zidirii. Am ascultat din Sfânta Scriptură în aceste zile că printre cele dintâi harisme ale venirii Sfântului Duh se aflau limbile de foc, care luminează și încălzesc. Luminează mințile cu lumina credinței și încălzesc inima cu iubirea lui Dumnezeu. Când s-a suit la ceruri, Domnul nu ne-a lăsat orfani. L-a trimis

pe Duhul Sfânt ca să rămână împreună cu noi până la sfârșitul veacurilor, pentru a da mărturie despre Dumnezeirea Domnului Iisus. Domnul Iisus a venit și a mărturisit Dumnezeirea lui Dumnezeu Tatăl și Duhul Sfânt a venit ca să mărturisească că Hristos este Dumnezeu adevărat și Mântuitor al întregii lumi. A venit să țină trează amintirea cuvântului Domnului Iisus și să-l stabilească ca lege/regulă [νόμος] a vieții noastre. A venit ca să ne dea puterea de a invoca numele mântuitor al Domnului Iisus Hristos. Căci fără Duhul Sfânt, așa cum spune Apostolul Pavel, nimeni nu-l poate spune Domnului Iisus Hristos. A venit Duhul Sfânt pentru a ne călăuzi spre tot adevărul, adică să întărească firea omului pentru a putea purta deplinătatea iubirii dumnezeiești.

Prin venirea Sfântului Duh pot fi percepute anumite schimbări sensibile în viața omului. Întâi de toate, această venire risipește întunericul neștiinței și al îndoielii, îl întărește pe om în credința lui în Hristos. Îi dăruiește omului să se vadă pe sine în căderea sa, în sărăcia lui duhovnicească. Atunci când Duhul Sfânt lucrează în sufletul omului, omul își vede întreaga viață ca pe un lanț de neîmpliniri și trădări față de Dumnezeu. Și atunci, cu frică și cu cutremur se întoarce spre Dumnezeu cu pocăință [μετάνοια]. Duhul Sfânt îi dăruiește omului să simtă deșertăciunea acestei vieți atunci când se află în afara harului Domnului Iisus. Atunci duhul omului însetează numai de veșnicia lui Dumnezeu. Cu această dispoziție, omul se întoarce cu pocăință spre Dumnezeu. Este gata să facă totul pentru a se împăca cu Dumnezeu Care l-a iubit nemăsurat [τὸν ὑπεραγάπησε]. Pocăința seamănă, în viața creștinului, cu vuietul puternic care a avut loc în ziua Cincizecimii, seamănă cu acel vânt puternic pe care l-a simțit profetul Ilie, care despica munții și pietrele. În esență acest vuietul violent este o pregătire a venirii Duhului Sfânt. Acest cutremur provocat de Duhul Sfânt are loc pentru a înmuia inima omului, pentru a fi pictată/zugrăvită acolo forma [ἡ μορφή] Atotțiitorului/Pantocratorului Iisus. Duhul Sfânt îl renaște pe om cu lacrimile pocăinței.

Acest duh al pocăinței, care este harisma primordială [τὸ πρωταρχικὸ] a Sfântului Duh, îl va călăuzi pe om pe calea cea strâmtă a osândirii de sine. Fără osândire de sine nu putem fi ucenici ai lui Hristos. Acest duh al pocăinței îl învață pe om să se bucure chiar în pătimiri, căci atunci sporește puterea lui Dumnezeu în el. El ară inima omului și dezrădăcinează din ea neghina patimilor neînfrânate, făcându-l să se încredințeze cu totul în mâinile lui Dumnezeu. Treptat, acest vuietul puternic se preschimbă în adiere de vânt lin a prezenței lui Dumnezeu, exprimată

prin suspinele negrăite ale inimii omului, care-l ajută pe om, în neputința lui, pentru a se prezenta dinaintea lui Dumnezeu. Duhul Sfânt în inima omului strigă neîncetat către Dumnezeu «Avva, Părinte», îl face pe om să înseteze după o mai multă și mai deplină unire cu Dumnezeu. Aceasta duce, în chip firesc, la rugăciunea neîncetată deoarece scopul venirii Duhului Sfânt, așa cum ne învață profetul Ioil, este acela de a putea invoca numele Domnului spre mântuire. Și ne învață rugăciunea, cum și cui [πῶς καὶ περὶ τίνας δεῖ προσεύχεσθαι] trebuie să ne rugăm. De fapt, nimeni nu poate să-l învețe pe om rugăciunea. Duhul Sfânt este cel care-l învață pe om rugăciunea. Duhul Sfânt focalizează toate gândurile [νοήματα] omului spre ascultarea cuvântului lui Hristos, adică înalță toate dorințele sale către cer, îl învață să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru toate câte Acesta a făcut pentru el și pentru întreaga lume. Îl învață pe om, așa cum se spune în una din rugăciunile de la Vecernia plecării genunchilor, să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru fiecare suflare de viață pe care i-o dăruiește. Harul Duhului Sfânt cade în lăuntru inimii omului ca o sămânță de muștar care devine în cele din urmă un copac mare. Are loc în inima omului cea mai mare minune pe care o poate cunoaște lumea: se unește inima omului cu Dumnezeu Atotțiitorul. Atunci omul dobândește smerenie harismatică dinaintea lui Dumnezeu. Se consideră pe sine întru totul nevrednic să aibă un Dumnezeu Mântuitor așa cum este Hristos care ne iubește până la sfârșit.

Una dintre cele mai mari lucrări a Duhului în inima omului este îndepărtarea fricii de moarte. Când se umple inima omului de iubirea lui Dumnezeu, atunci omul nu se mai teme de moarte. Îi iartă pe toți cei care l-au nedreptățit și ajunge să-i iubească și pe vrăjmașii săi. Fără Duhul Sfânt în inima omului este cu neputință iubirea de vrăjmași. Iubire de vrăjmași este criteriul lipsit de greșală al prezenței Sfântului Duh, al prezenței Adevărului lui Dumnezeu. De aceea Sfinții Părinți ne spun că cea mai mare lucrare a Duhului Sfânt în inima noastră este iubirea de vrăjmași. Căci aceasta săvârșește asemănarea desăvârșită a noastră cu Hristos și atunci Duhul Sfânt dă mărturie în inima omului despre mântuire. Harismele Sfântului Duh sunt foarte multe. Multe sunt ascunse și altele arătate. Dar cu cât Îi mulțumim mai mult lui Dumnezeu, cu atât Acesta ne dăruiește mai multe harisme ale Duhului Sfânt. Și harul lui Dumnezeu mărturisește în viața credincioșilor acel preaplin al vieții pe care l-a adus Hristos în lume. A venit pentru ca noi să avem viață din belșug. Lui i se cuvine toată slava în veci iar nouă smerenia și recunoștința.

Traducere din greacă de pr. Florin-Cătălin Ghiț

Concursul „Icoana micului creștin”

La Mănăstirea Râșca Transilvană s-a desfășurat joi, 31 mai, concursul „Icoana micului creștin”, o competiție adresată copiilor din clasele primare și gimnaziale, în special cele din mediul rural. Au participat 120 de elevi de la 29 de școli din cinci județe ale Transilvaniei (Cluj, Bihor, Bistrița-Năsăud, Alba, Sălaj), însoțiți de circa 70 de cadre didactice. Manifestarea a avut loc în colaborare cu Arhiepiscopia Ortodoxă a Vadului, Feleacului și Clujului, cu Inspectoratul Școlar, Consiliul Județean Cluj, Primăriile din Comunele Beliș, Râșca, Mărișel, Mârgău, Călățele și Mănăstireni.

Concursul a fost organizat de directoarea școlii „Avram Iancu” din Beliș, doamna Mihaela Mocean, și a avut trei secțiuni: icoane pe sticlă, poezie religioasă și prezentarea portului popular. Scopul concursului a fost acela de a oferi elevilor o alternativă la petrecerea zilei Internaționale a copilului. Doamna profesoară de religie Mihaela Mocean a declarat despre manifestare pentru Radio Renașterea următoarele: „Activitatea se adresează elevilor din clasele primare și gimnaziale, în special din mediul rural, și are ca obiective: dezvoltarea competențelor de relaționare a copiilor din mediul rural, cultivarea sentimentului religios, implicarea elevilor în activități extra-curriculare cu specific religios, cultivarea sensibilității artistice și a respectului pentru valorile spiritualității românești. Surpriza evenimentului a fost în deschiderea concursului când echipajul venit de la Poiana Horia a prezentat un obicei străvechi. Participanții la concurs au fost din mai multe județe ale țării. Avem patru județe participante. Juriul a fost de specialitate. În componența Juriului au fost: ca Președinte doamna Marinela Marc, Inspector General Adjunct; domnul Groza Tiberiu, directorul Centrului de Creație și Folclor din Cluj, pentru secțiunea port popular; domnul Mircea Câmpean, șef compartiment cercetare din cadrul Centrului de Creație și Folclor Cluj, pentru secțiunea priceasă; domnul Marcel Muntean, conferențiar dr. la Facultatea de Teologie Ortodoxă, secțiunea Artă sacră Iconografie, pentru icoane; domnul Vătcă Ioan, profesor de limbă și literatură română și culegător de folclor în zonă pentru secțiunea poezie. Premiile și diplomele au fost acordate pe secțiuni”.

Manifestarea ajunsă la cea de-a 4 ediție, a debutat la ora 10, cu o slujbă de Te Deum, oficiată în biserica Mănăstirii de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț. În cuvântul rostit la final, Părintele Mitropolit a spus următoarele: „Faptul că ne preocupăm de copii, de tineri, are o mare valoare înaintea lui Dumnezeu. Încă din Vechiul Testament înțeleptul Solomon era conștient de lucrul acesta și îndemna «deprinde-l pe tânăr cu purtarea care trebuie să o aibă și nici când va îmbătrâni nu se va abate de la ea». Constatăm cu durere că în lumea noastră multe lucruri nu merg bine nici pe tărâm spiritual, nici pe cel material. Îndreptarea de care avem nevoie începe cu începutul, cu copilașii aceștia. Dacă vrem să îi formăm așa cum se cuvine, trebuie să îi ținem aproape de Dumnezeu și de Biserica Lui, de la care vine tot darul.” După Te Deum toți cei de față au putut lua parte la o agapă.

La această manifestare au fost prezenți primarii din zona Belișului, care au sponsorizat agapa în cinstea copiilor, inspectorul școlar general adjunct Marinela Marc, reprezentanți ai consiliului județean Cluj, ai Poliției Române de la Huedin și ai Jandarmeriei. În cadrul agapei a fost prezentat ansamblul nou înființat al școlii organizatoare „Avram Iancu” din Beliș.

Pr. F.-C. G.

„Icoana ortodoxă - lumina credinței”

Roșca Simona Teodora

„Concursul Național «Icoana Ortodoxă - lumina credinței» își propune: să păstreze tradițiile religioase și artistice autentice ale Ortodoxiei Românești, încurajând și promovând exprimarea acestora în arta bisericească a zilelor noastre; să descopere și să pună în valoare talentele românești autentice pasionate de pictura bisericească; să orienteze și să faciliteze accesul credincioșilor către icoane reprezentative pentru arta bisericească ortodoxă” († Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române)

Zilele trecute am primit un premiu. Și am fost rugată să scriu câte ceva despre acest lucru. De aceea mă voi referi la context, deoarece consider că, în sine, concursul național „Icoana Ortodoxă - Lumina credinței”, inițiat de Patriarhia Română anul acesta pentru pictorii iconari și coordonat de sectorul Patrimoniu - Cultural în colaborare cu sectorul Teologic - Educațional, este un câștig în primul rând calitativ pentru toată lumea implicată în acest proiect. Jurizarea s-a bucurat de participarea unor specialiști atât din domeniul picturii bisericești cât și istoria artei.

Eu personal am citit pe site-ul Patriarhiei despre acest concurs, care pentru ediția I a propus două secțiuni: icoană pe lemn și icoană pe sticlă. Pentru mine - care practic și icoana pe sticlă din perioada facultății și mi-am susținut teza de doctorat în teologie pe acest subiect la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române - a fost o inițiativă cred așteptată, adică am recunoscut-o ca pe un lucru care merită tot interesul, cu atât mai mult cu cât este un fenomen artistic specific Transilvaniei. Consider că este important să fie pusă într-o nouă lumină canonicitatea icoanei pe sticlă, de fapt a icoanelor pe sticlă, deoarece în mod evident nu toate sunt canonice, dar, pe de altă parte, multe dintre ele oferă o perspectivă inedită și cât se poate de dogmatică asupra iconografiei. Ele au o cheie de lectură care provoacă atât iconarii cât și iconologii într-un alt registru, dar sunt precum colindele și importanța lor nu trebuie neglijată în contextul mai larg al artei liturgice.

Așadar, ziua de 21 mai, hramul Sfinților Împărați Constantin și Elena, zi de sărbătoare a Patriarhiei Române, a fost plină pentru pictorii iconari premiați. Dar această zi a fost doar încununarea unei munci de laborator, a unor ani

de practică și de studiu și nu în ultimul rând a unei convingeri că merită toată atenția acest proiect; deoarece mulți iconari buni chiar nu au știut de el iar alții nu au fost motivați interior să participe la ceea ce poate părea o competiție din start pierdută sau cu un caracter oficial și habitual contemporan: cu documentație aferentă, dosar de participare, diplome și premii în bani. În rezumat, toți premianții acestui concurs au participat la Sfânta Liturghie, la sfârșitul căreia a avut loc premiarea, apoi a urmat vernisajul expoziției cu icoanele premiate, organizat în holul sălii Europa Christiana a Patriarhiei și prezentat de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, ai cărui oaspeți am fost la agapa din ziua

de sărbătoare. La vernisaj a fost prezentat și catalogul expoziției Icoana ortodoxă - lumina credinței (Editura Basilica a Patriarhiei Române).

Mai doresc să subliniez faptul că în acești ani atât eu cât și prietena mea Niculina Albu (premiul I la categoria icoana pe sticlă) am crezut sincer în această icoană, care pentru mine este înainte de toate o stare de bucurie. Niculina pictează acum exclusiv în stilul școlii de Nicula, dar creându-și singură izvoadele dorite, iar eu, în urma cercetării doctorale, am abordat un stil inspirat din cromatica și spiritul de sinteză al școlii de Nicula, sau din curata linie grafică a școlii de Lancrăm, dar, în principiu, mă opresc cu interes sau interpretez ceea ce mă inspiră din toate școlile transilvănene de icoană pe sticlă. Și mai doresc să subliniez un lucru cu care închei aceste considerații. Eu cred că deși până la urmă fiecare se formează în propriul atelier de pictură, faptul că amândouă am crezut acum câțiva ani în importanța constituirii unui grup de pictori iconari: Sfântul Ioan Damaschin, precum și în frumusețea taberelor de la mănăstirea Rohița, organizate anual de acest grup, a contat într-o anumită măsură.

Doresc sincer să felicit toți participanții la acest concurs și să dăruiesc tuturor celor care vor participa în viitor speranța că cel mai important lucru este să crezi în tine, în munca ta și să nu uiți că în Hristos totul poate deveni posibil.

Premianții celor două categorii sunt următorii: la secțiunea icoană pe lemn Petre Cristian (premiul I), Pană Florentina/maica Fausta (premiul II), Dumitrescu Liviu Florin (premiul III), Miu Cosmina, Fermeșanu Mihaela/maica Ecaterina și Ifrim Marius Mihai / ierodiacon Policarp, mențiuți; la secțiunea icoană pe sticlă: Albu Niculina Sanda (premiul I), Mocanu Adina Elena (premiul II) și Roșca Simona Teodora (premiul III), Balaban Viorica, Rusu Elena și Motronea (Mândrean) Adriana, mențiuți.

Albu Niculina Sanda (Premiul I)

Roșca Simona Teodora (Premiul III)

Piesa de teatru „Hoțul de mărgăritare” de Valeriu Anania pe scena Teatrului Național clujean

Teatrul „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea, prezintă vineri, 15 iunie 2012, de la ora 19.00, pe scena Teatrului Național din Cluj-Napoca, piesa „Hoțul de mărgăritare”, o parabolă în patru acte de Valeriu Anania (Mitropolitul Bartolomeu).

Spectacolul este organizat în beneficiul Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca.

Regia spectacolului aparține lui Adrian Roman, scenografia Ileanei Mihăescu, iar regia tehnică lui Vasile Marinou. Din distribuție fac parte actorii: Doru Zamfirescu (Eli), Sorin Ionescu (Eliabar), Laurențiu Stratan (Rimon), Radu Constantinov (Critias), Iulia Alexandrescu (Ariadna), Remus Vlăsceanu (Faniel), Alina Mangra (Tamara) și Gabriel Banu (Humbaba).

Biletele se găsesc la Catedrala Mitropolitană, biserica studenților din Campusul Hașdeu, bisericile ortodoxe din Cluj-Napoca și la Magazinele bisericești din Piața Avram Iancu nr. 2 și nr. 18. Prețul unui bilet este de 20 lei.

Biroul de presă

Conferința internațională „Ecleziologie și Naționalism în Postmodernitate”

Intre 24-27 mai s-a desfășurat la Volos (Grecia) Conferința internațională intitulată „Ecleziologie și Naționalism în Postmodernitate”, organizată de Academia Teologică din Volos în cooperare cu alte Instituții ortodoxe din diverse țări (Catedra de Teologie Ortodoxă a Universității din Münster, Germania; Programul de Studii Creștine Ortodoxe de la Universitatea Fordham – New York, USA; Institutul Român de Studii Inter-ortodoxe, Inter-confesionale și Inter-religioase, INTER – România; Centrul Cultural Creștin din Belgrad – Serbia; Institutul Teologic Biblic Sfântul Andrei, Moscova – Rusia; Academia Laică Valamo – Finlanda; și Forumul European al Facultăților de Teologie Ortodoxă – EFOST, Brussels). Lucrările au fost transmise în direct de către canalul web www.intv.gr și de către Postul de Radio al Mitropoliei Dimitriada din Volos.

În referatul care a deschis prima sesiune a Conferinței, Mitropolitul Kallistos Ware (Patriarhia Ecumenică) a dezvoltat tema: „«Nici iudeu, nici elin»: Etnicism și Sobornicitate/Catholicitate”. Referindu-se la nevoia unui echilibru între unitate și multiplicitate, Episcopul a vorbit despre identitatea euharistică a Bisericii, care transcende orice fel de distincții și separări. El a subliniat că, istoric, criteriul pentru organizarea Bisericii n-a fost etnic, ci mai degrabă factorul geografic ar etnicitatea este contextul în care fiecare biserică locală există dar în nici un caz ea nu trebuie să definească identitatea Bisericii, care este „Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică”.

Arhimandritul Gregorios Papatomas, profesor de drept canonic la Facultatea de Teologie din Atena și la Institutul Sfântul Serghie din Paris, a susținut un referat despre „Etnofiletism și așa-zisa «Diasporă»: Principii naționale sau teritoriale?”. În prezentarea sa, vorbitorul s-a referit în mod deosebit la conceptul de etnofiletism ca putere sursă a „Diasporei” bisericesti și a vorbit despre parametrii ecleziologici și canonici ai conceptului de autocefalie.

Mitropolitul Ioannis Zizioulas al Pergamului a dezvoltat chestiunea „Primatului și Naționalismului”, încercând să răspundă întrebării cum ar trebui să funcționeze primatul în contextul naționalismului și cum ar trebui exercitat în această perspectivă, descriind principiile ecleziologice de bază ale primatului (identitatea euharistică a Bisericii, sinodalitatea etc.)

Domnul Radu Preda, Directorul Fondator al INTER și coorganizator al Conferinței, a vorbit despre „Naționalism, Fundamentalism și Anacronism social”. Domnia sa a evidențiat că naționalismul religios reprezintă o formă avansată de secularizare.

Printre numeroasele personalități care au susținut referate s-au mai numărat pr. Nikolaos Loudovikos, dr. Paul Meyendorff.

La finalul fiecărei sesiuni au avut loc discuții și dezbateri extrem de interesante și vii pe marginea referatelor susținute de participanți.

Pr. F.-C. G.

Târnosirea bisericii din Calea Lată, Protopopiatul Huedin

ocașul de cult din cătunul Calea Lată, filie a parohiei Ciucea, Protopopiatul Huedin, a fost construit în ultimii doi ani prin purtarea de grijă a părintelui paroh Gheorghe Brișan și a fost sfințit duminică, 27 mai, de Preasfințitul Vasile Someșanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, înconjurat de un sobor de 15 preoți și diaconi. Cu acest prilej, părintele Gheorghe Brișan a primit distincția de iconom. După slujba de sfințire a bisericii, a fost oficiată aici prima Sfântă Liturghie.

În cadrul Sfintei Liturgii, PS Vasile le-a vorbit credincioșilor despre importanța bisericii în viața creștinului: „Să primim în

ființa noastră viața cea nouă pe care Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne-o oferă prin Sfânta Biserică. Pentru a pătrunde în această viață duhovnicească, Cuvântul lui Dumnezeu, care trebuie să fie hrană pentru viața noastră, ne încredințează că biserica, așa cum o vedem, este Casa lui Dumnezeu, este poarta cerului și, pentru noi creștinii, este tinda din care trecem apoi în Sfânta Sfințitor, în Împărăția lui Dumnezeu. Și biserica aceasta ne ajută să ne clădim biserica lăuntrică, biserica duhovnicească din ființa noastră, pentru că Mântuitorul ne spune că trupul nostru trebuie să devină biserică sfântă, templu a Sfântului Duh”.

Pr. F.-C. G.

Istoria Bisericii din Calea Lată

Pr. Gheorghe Brișan

Începuturile

Acum, când sfântul locaș din Calea Lată este de curând târnosit, putem vorbi deja de istoria lui. Dorința creștinilor din acest cătun, filie a parohiei Ciucea, de a avea un loc de închinare, de comuniune, am cunoscut-o încă de când am venit în aceste locuri, în urmă cu opt ani. În anul 2005 am amenajat într-o sală de clasă din clădirea școlii, care nu mai funcționează în prezent, un paraclis pe care l-am încredințat grijii lui Dumnezeu și ocrotirii Sfântului Ierarh Nicolae. Hramul bisericii, pe care am construit-o apoi, a rămas „Sfântul Ierarh Nicolae”.

„Fraților, hai să ne-apucăm”

În acești ani am slujit o duminică într-o lună și când am mai putut. Într-o zi, unul dintre credincioși mi-a zis: „Părinte, ar fi bine să avem un clopot aici lângă școală”. Am fost de acord și s-a adunat o sumă de bani atât din Calea Lată, cât și din parohia Ciucea pentru a cumpăra un clopot. Însă dorința de a avea o biserică a persistat la acești oameni. Într-o altă zi, un alt credincios mi-a zis: „Părinte, hai să începem și noi construirea unei biserici. Turnăm fundația cu banii pe care i-am strâns pentru clopot și când om mai avea bani vom continua”. Apoi mie atât mi-a trebuit și într-o duminică am zis eu: „Fraților, hai să ne-apucăm”. Astfel, biserica a început oarecum de sus în jos: de la clopot, de la chemarea lui Dumnezeu, aș îndrăzni să spun, de la limba lui Dumnezeu. Dar și de jos în sus, de la dorința oamenilor. Primii bani cu care am început zidirea bisericii au fost banii adunați pentru clopot. Însă biserica trebuia zidită pe pământ, ne trebuia un teren. S-a găsit un teren situat ceva mai jos de locul unde este zidită actuala biserică, dar era cam strâmt și în pantă locul. Într-o zi, doi credincioși Mocan Ioan și Noruța, soț și soție, au spus: „Dăm noi terenul pentru biserică”.

Biserica mireasă

Terenul donat de acești oameni chiar cerea o biserică, dorea chiar el, terenul o biserică. Am început drumurile, demersurile, amânări, tribunal, dar și ajutor de la Dumnezeu și oamenii lui. S-a intulburat terenul pe parohia Ciucea în anul 2009. Când totul era pregătit, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu Anania, veșnică să-i fie pomenirea, a dar binecuvântarea pentru ridicarea bisericii. A urmat obținerea certificatului de urbanism, avize etc. Am obținut autorizația de construire, așa încât la 22 iunie 2010 Preasfințitul Vasile Someșanul a sfințit locul și a pus piatra de temelie. Sunt fotografii, mărturie; am un caiet în care consemnăm cam tot ce se întâmpla, un jurnal. Eu iubesc foarte mult piatra și doream foarte mult ca biserica să fie clădită din piatră. Am fost într-o carieră de piatră din apropiere unde au o piatră foarte frumoasă dar, consultându-mă cu doamna arhitect, cu domni ingineri, cu prieteni, am renunțat la ideea cu piatra, dar nu și la piatră și am hotărât să fie din cărămidă. Biserica este în formă de navă, cu turn, clopotniță, naos și cu un minunat pridvor, ca la Sâmbăta de Sus, gândit de prietenul meu, preotul Ionuț Gânsacă. Acoperișul e din țigla. Biserica este foarte frumoasă, ca o mireasă. Și locația bisericii este minunată; se vede până departe.

Jertfa oamenilor

Vă dați seama că nu ne-am putut opri la fundație și am continuat. Totul s-a făcut cu jertfă, cu osteneală și trudă. Dar cu un așa spor și ajutor de la Dumnezeu, încât biserica s-a ridicat foarte repede: în nici doi ani intrăm în ea. A dorit în

primul rând Dumnezeu să fie biserică unde n-a mai fost, aici în Calea Lată, și cu oamenii de acum. Cum spuneam mai la început, Dumnezeu cu mâinile Lui lucrează prin oamenii Lui. Au fost mulți, mulți oameni care au ajutat, s-au gândit la această biserică și au gândit pentru această biserică. Trebuie amintit – și ar trebui strigat din turnul bisericii, de la clopot, de unde a început biserica, să audă cât mai mult – că Dumnezeu sfințește omul și omul sfințește locul. E greu să fac acum un clasament al celor care au contribuit. Am stabilit pentru cele 50 de familii ale cătunului câte o contribuție, care au format o parte din banii cu care s-a construit biserica. Și țin să le mulțumesc în mod deosebit. Cele mai multe familii și persoane singure au contribuit neîntrerupt în această perioadă. Cu suma de 2400 de lei a contribuit fiecare familie la această biserică, din pensiile lor, din truda lor, din munca lor.

Aș așeza la loc de cinste pe doamna arhitect Cristina Bârlădeanu cu echipa de la firma de proiectare, dar și familia ei, domnul Bârlădeanu. Doamna a mobilizat și mulți prieteni de-ai dânzei, cărora le mulțumesc. Îi suntem recunoscători profund domnului inginer Doru Hodișan, profesor la Facultatea de Construcții, care a întocmit proiectul tehnic, doamnei inginer Giurgiu Iulia, inginerilor Ioan Fărcaș și Horea Oanea și mulți alți specialiști. Credincioșii din Ciucea au dat și ei bani după puteri. Sunt oameni care au ajutat și nici nu le-am văzut încă fețele. Mitropolia noastră a contribuit și ea după puteri, am primit sprijin financiar de la Consiliul Județean Cluj, dar și de la Consiliul Local Ciucea.

S-a implicat și familia mea, rudele mele, doamna preoteasă Rodica. Nu știu dacă e bine s-o spun, dar o spun totuși: economiile familiei mele sunt acolo și sunt convins că aceste economii sunt la locul lor. Nu e rău să spun că preotul și familia lui se implică de multe ori trup și suflet în astfel de cauze nobile. N-aș lăsa modestia la o parte, căci sună a laudă, dar și datorită familiei mele biserica aceasta există.

Nu vreau să uit nici echipa de foarte buni meseriași care au construit efectiv această biserică, condusă de domnul Jar-da Alexandru din zona Bistriței. Am colaborat excelent cu ei și mi-au devenit prieteni. De altfel, ne-am făcut prieteni mulți și am consolidat multe prietenii, dar s-au și verificat adevăratele prietenii. Am pomenit de Părintele Ionuț Gânsacă, care îmi este prieten apropiat, și îl pomenesc la slujbe și în gând și de câte ori pot pe prietenul meu Marius Marian. Nu voi uita s-o pomenesc pe maica stareță Inocenția de la Mănăstirea Nașterea Maicii Domnului din Ciucea. Și ar trebui să pomenesc pe foarte, foarte mulți, însă pe toți îi știe Dumnezeu.

Odihna sufletelor

A fost greu, dar a fost frumos. Va fi încă greu deoarece avem și niscaiva datorii, dar sunt sigur că va fi frumos. Mai ales atunci când ne vom odihni sufletele în această biserică, când Domnul și Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos va răsplăti cu măsurile Lui cu vârf și îndesat și cum auzim de la Sfântul Apostol Pavel: „De la Domnul vom primi răsplata”.

Bistrița are un nou inspector de Religie

Pr. Liviu Vidican-Manci

Învățământul religios comportă valențe multiple și cere pe lângă devotament o paletă largă de competențe și aptitudini. În urma rezultatelor deosebite obținute în cei peste 11 ani de catedră și a relației deosebite pe care a avut-o cu profesorii de Religie, colegii săi, părintele Adrian Cherhaț a fost ales de către Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei inspector de Religie în cadrul Inspectoratului Școlar Județean din Bistrița.

Așa cum se cuvine atunci când se produce o schimbare atât de importantă vă vom oferi schematic profilul noului ales printr-o urmărire a firului intelectual, cultural și religios al acestuia.

Părintele Adrian Cherhaț s-a născut pe 12 octombrie 1976 în orașul Bistrița din într-o familie preoțească. Între 1983-1991 a urmat studii primare și gimnaziale în localitățile Matei (clasele I-IV), Corvinești (clasele V-VII) și Sîntioana (clasele VII-VIII), județul Bistrița-Năsăud, unda tatăl său împlinea slujirea de preot.

Între 1991-1996 a urmat Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, pe care l-a absolvit în iunie 1996 cu atestat teologic și bacalaureat.

Între 1996-2000 a urmat cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, absolvind în iunie 2000 cu lucrarea de licență „Experiența mistică ca fapt de viață”, susținută la catedra de Teologie Morală și Spiritualitate Ortodoxă sub îndrumarea Preasfințitului Dr. Irineu Pop Bistrițeanul.

Între 2000-2001 a urmat studiile aprofundate (Master) în domeniul Teologiei sistematice, având disertația „Teologie și experiență mistică în viața și învățăturile Sfântului Simeon Noul-Teolog”, susținută la catedra de Teologie Morală și Spiritualitate Ortodoxă sub îndrumarea Preasfințitului Dr. Irineu Pop Bistrițeanul.

Începând cu data de 1 septembrie 2000 a fost încadrat ca profesor de Religie la Colegiul Național „Petru Rareș” din Beclean (din 2001 titular în urma concursului din august 2001), unde predă disciplina Religie până astăzi, obținând gradul Definitiv în august 2002 și gradul II în august 2006.

Din 1 octombrie 2007 a urmat cursurile de pregătire doctorală la Școala Doctorală „Isidor Todoran” de la Facultatea

de Teologie din Cluj, pregătind teza de doctorat „Ethosul misionar orthodox” la catedra de Misologie și Ecumenism, sub îndrumarea Pr. Prof. Univ. Dr. Valer Bel, în curs de definitivare.

În 29 iunie 2009, cu prilejul sărbătorii Sfinților Apostoli Petru și Pavel, a fost hirotonit preot pe seama parohiei cu cluză misionară Beclean III, de către ÎPS Irineu, actualul arhiepiscop al Albei-Iulia, pe atunci episcop vicar la Cluj. Aici are misiunea de a ridica noua biserică a cartierului Podirei, care se construiește în orașul Beclean în apropiere de băile Figa.

Activitatea publicistică:

1. Omul – sens și realitate, revista „Noi NU” (Internet), 2001;
2. Teologia ca aspect al educației umane, revista „Noi NU” (Internet), 2001;
3. Sfântul Apostol Andrei – sărbătoarea creștină națională a României, revista „Noi NU” (Internet), 2001;
4. Câteva considerații despre cultura și spiritualitatea poporului român, revista „Noi NU” (Internet), 2001;
5. Impostură și libertate, revista „Noi NU” (Internet), 2002;
6. Catedrala prigonită, ziarul „Realitatea de Bistrița-Năsăud”, iunie 2004;
7. Kitschul ca mod de viață în cultura modernă, revista „Noi NU” (Internet), 2005;
8. Ispita faustiană și responsabilitatea omului modern, revista „Noi NU” (Internet), 2005;
9. Rolul mărturisitor și profetic al Bisericii în pragul mileniului III, revista „Noi NU” (Internet), 2005;
10. „Evanghelia după Iuda” – piatra de încercare a omului post-modern, revista „Noi NU” (Internet), 2006;
11. La început a fost iubirea, cotidianul „Răsunetul”, 2006;
12. Taina jertfei uitate – 70 de ani de la moartea lui Ion Moța și Vasile Marin în Spania, revista „Rost”, ianuarie – februarie 2007;
13. Mărturia unei vieți câștigate – 55 de ani de la trecerea în veșnicie a lui Valeriu Gafencu, revista „Noi NU” (Internet), februarie 2007;
14. Povara unui patriarh – 30 de ani de la trecerea la cele veșnice a patriarhului Justinian Marina, revista „Rost”, martie 2007;
15. Andrei Kuraev și provocările ecumenismului, revista „Mișcarea literară”, nr. 1/2007, Bistrița;
16. Anuarul «Studii și cercetări etnoculturale», revista „Mișcarea literară”, nr. 1/2008, Bistrița;
17. Icu Crăciun, «Pești și parașute», revista „Mișcarea literară”, nr. 1/2008, Bistrița;
18. Căianu Mic – locuri, oameni, ocupații, personalități și folclor, revista „Mișcarea literară”, nr. 2/2008, Bistrița;

19. Criza postmodernismului și regresul umanității, publicația „Revista Ilustrată”, aprilie 2007;
20. Spre Înviere prin Jertfa Crucii, revista „Noi NU” (Internet), aprilie 2007;
21. Mireasmă de sfințenie, revista „Noi NU” (Internet), iunie 2007;
22. Dorul după Cuvântul din Cartea Împărăției, revista „Rost”, iunie 2007;
23. Mircea Eliade și crezul său de generație, revista „Noi NU” (Internet), iulie 2007 și în volumul Mircea Eliade în conștiința noastră, alcătuit și îngrijit de Aurel Podaru, editura Clubul Saeculum, Beclean, 2008;
24. Ortodoxia și tendințele ecumenismului postmodernist, revista „Rost”, iulie – august 2007;
25. Sinuciderea – act de nesăbuiț și disperare, revista „Rost”, septembrie 2007;
26. Cinismul luptei cu conștiința în dimensiunea imaginii, revista „Rost”, ianuarie – februarie 2008;
27. Elemente de credință creștină în gândirea și tradiția culturală a poporului român, inclus în volumul Tradiții și valori culturale românești, coordonator Adriana-Denisa Manea, colecția Universitas, seria Pedagogie, editura Eikon, Cluj-Napoca, 2008;
28. Halloween – între amuzament și capcană a răului, revista „Noi NU” (Internet), 2008;
29. Un mărturisitor al credinței ortodoxe în zona Năsăudului – Sfântul Atanasie Todoran, revista „Rost”, ianuarie – februarie 2010;
30. 2010 – Anul omagial al Crezului ortodox și al autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, revista „Noi NU” (Internet), 2010;
31. «A treia forță – România profundă» sau redescoperirea conștiinței critice a tradiției, în revista „Mișcarea literară”, nr. 1-2/2010, Bistrița;
32. Educația religioasă – o altfel de experiență în formarea personalității umane, inclus în volumul Educație, religie și folclor – confluente culturale, coordonatori Mușata Bocoș, Adriana-Denisa Manea și Cristian Stan, colecția Universitas, seria Pedagogie, editura Eikon, Cluj-Napoca, 2010;
33. Comuniunea Sfintei Treimi – modelul, conținutul și punctul de plecare al misiunii creștine, în revista „Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa”, nr. 1/2011;
34. Educația religioasă în școala românească, revista „Rost”, noiembrie 2011;
35. Alături de omul care călătorea singur, revista „Rost”, mai 2011.

Concursul „Hristos – ajutorul meu” în parohia Adormirea Maicii Domnului din Mănăstur

Pr. Dan Hognogi

În ziua de 7 mai 2012, Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din cartierul Mănăstur, a organizat a II-a ediție a Concursului de cunoștințe religioase „Hristos – ajutorul meu”. Acțiunea pe care am inițiat-o are ca scop apropierea elevilor de Biserică printr-o relație de colaborare continuă dintre parohie și școală.

Astfel, înainte de ora 12, Biserica s-a umplut de copii și adolescenți, la concurs participând 125 de elevi, din clase I-XII de la Liceul Teoretic „Eugen Pora”. Evenimentul a putut avea loc datorită implicării deosebite a doamnelor Borza Dorina-director, Graur Smaranda-director adjunct, precum și a profesorilor Felicia Beleni Dumitraș, Chende Iulia, Rotaru Monica, Pașcalău Gabriela, Buzan Cristina, Beudean Claudia, Tarța Cristina și Baci Anamaria.

Importanța acestui concurs a crescut cu atât mai mult cu cât în mijlocul nostru a fost prezent Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, care, după săvârșirea slujbei de Te Deum, a ținut un cuvânt de învățătură, accentuând importanța conlucrării dintre parohii și școală. De asemenea, Înaltpreasfințitul Andrei i-a îndemnat pe elevi să îmbine însușirea cunoștințelor intelectuale și profesionale acumulate la clasă cu cele religioase și morale de la biserică. La final le-a oferit cărți religioase tuturor participanților: copiilor și lice-

enilor concurenți, cadrelor didactice, tinerilor din grupul parohial și părinților.

Acestei întâlniri i-a urmat desfășurarea propriu-zisă a concursului, care a constat într-un test cu 10 întrebări religioase de tip grilă, diferit pentru fiecare din cele 12 clase școlare

După predarea lucrărilor și pe perioada corectării lor, responsabilul de tineret al Arhiepiscopiei noastre, Radu Copil, împreună cu membrii grupului parohial de tineret, a organizat un scurt program interactiv pentru elevii prezenți

Astfel, fiind așezați pe cele două șiruri de bănci, elevii s-au constituit ad-hoc în două echipe pentru jocul de improvizație „Dă-mi repede, repede”. În partea a doua a programului, elevii și liceenii au concurat individual la concursul „Super Bingo Autograf”, care a presupus identificarea și obținerea a 21 de autografe diferite de la persoanele din Biserică care corespund calităților și caracteristicilor enunțate pe foaia de joc. Câștigătoarea concursului „Super Bingo Autograf” a fost premiată cu o carte, o revistă, o icoană și o cutie de baloane pentru colegii și prietenii ei.

La această acțiune de tineret a fost prezent P.C. Pr. Prof. Dr. Liviu Vidican Manci, Inspector de cateheză în cadrul Mitropoliei Clujului și Inspector de religie în cadrul Inspectoratului Școlar Cluj, care i-a felicitat pe dascăli și elevi pentru

participarea la acest concurs parohial, pentru implicarea activă în viața comunității parohiale și i-a încurajat să nu

șovăiască în a cere ajutorul lui Hristos de-a lungul vieții.

După anunțarea rezultatelor obținute de participanții care s-au situat pe primul loc, toți elevii și liceenii prezenți au fost premiați de parohie cu pachete, conținând dulciuri și fructe. În plus, aceștia au primit în dar și câte o carte religioasă sau revistă „Orthograffiti” din partea doamnei Olga Mărneanu și Radu Copil.

Dacă Biserica este maica creștinilor, ziua de 7 mai a fost pentru parohia noastră, bucuria mamei care și-a văzut casa plină de fii și fiice. Căci fericită e parohia „care își va umple casa de copii; nu se va rușina când va grăi cu vrășmașii săi în poartă” (Ps. 126,5).

„Profesorul de Religie” este prima pagină dedicată exclusiv cadrelor didactice din Școlile și Liceele Județelor Cluj și Bistrița-Năsăud. În ea se reflectă activitățile, proiectele și preocupările științifice ale profesorilor de religie. Așteptăm articolele dumneavoastră la adresa revista@renasterea-cluj.ro sau liviividican@yahoo.com.

Documentul final al Simpozionului „Biserica Ortodoxă și grupările neoprotestante”

Pr. Cristian Sonea

In perioada 28-29 mai 2012 a avut loc, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion Felea” din Arad, simpozionul național cu titlul *Biserica Ortodoxă și grupările neoprotestante*. Tema vine ca răspuns la intensificarea acțiunilor cu caracter prozelitist ale unor mișcări religioase mai noi. Constituția României este abigüă în ceea ce privește definirea prozelitismului, iar prevederea legală care ar interzice acțiunile de acest tip este interpretabilă: „În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjpire religioasă” (art. 29, alin. 4). Așadar, contracararea expansiunii comunităților religioase neoprotestante se poate realiza nu prin apelul la legile publice, ci prin asumarea unei atitudini pozitive și active în lucrarea misionară a Bisericii. Aceasta presupune o analiză corectă a structurii confesionale din România, reafirmarea ethosului misionar ortodox și adaptarea discursului teologic la contextul lumii contemporane.

La simpozion au participat teologi ortodocși din țară: Pr. Prof. Dr. Ștefan Buchiu, (Univ. București), Pr. Prof. Dr. Valer Bel, (Univ. „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), Pr. Prof. Dr. Aurel Pavel, (Univ. „Lucian Blaga”, Sibiu), Pr. Prof. Dr. Mihai Hincinschi (Univ. „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia), Pr. Lect. Dr. Daniel Buda, (Univ. „Lucian Blaga”, Sibiu), Pr. Prof. Dr. Emil Jurcan (Univ. „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia), Pr. Lect. Dr. David Pestroiu, (Univ. București), Asist. Dr. Ciprian Torockai, (Univ. „Lucian Blaga”, Sibiu), Pr. Asist. Dr. Cristian Sonea, (Univ. „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), Diac. Asist. Dr. Florin Tomoiogă, (Univ. din Oradea), Drd. Brudiu Răzvan (Univ. „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia), Protos. Lect. Dr. Teofan Mada, (Univ. „Aurel Vlaicu”, Arad), Pr. Prof. Dr. Ioan Tulcan, (Univ. „Aurel Vlaicu”, Arad), Conf. Dr. Cristinel Ioja, (Univ. „Aurel Vlaicu”, Arad), Pr. Prof. Dr. Constantin Rus, (Univ. „Aurel Vlaicu”, Arad), Pr. Lect. Dr. Filip Albu, (Univ. „Aurel Vlaicu”, Arad).

În urma discuțiilor, s-a alcătuit un document care sintetizează conținutul comunicărilor, semnat de către toți participanții. Întrucât am considerat că materialul se poate constitui într-un document programatic pentru teologia misionară ortodoxă, îl reproducem mai jos:

1. *Biserica Ortodoxă deține un bogat tezaur doctrinar, cultic și canonic, formulat și dezvoltat de-a lungul existenței sale bimilenare, pe care înțelege să-l transmită credincioșilor săi și lumii, urmând porunca Mântuitorului nostru Iisus Hristos de a propovădui Eoanghelia „la toată făptura” (cf. Marcu 16, 15-16; Matei 28, 19-20). Biserica Ortodoxă înțelege misiunea ca fiind parte esențială a naturii ei, mărturisind același Adevăr în toate timpurile, pretutindeni și tuturor. Misiunea Bisericii Ortodoxe este completă doar printr-o relație osmotică, indisolubilă, între mărturisire (martyria), cult (leiturgia) și lucrarea diaconală (diaconia).*

2. *Biserica Ortodoxă este pe deplin conștientă de provocările lumii actuale care au implicații imediate asupra misiunii și vieții ei: secularismul, globalizarea și migrația, pe de o parte, precum și invazia a numeroase grupări religioase creștine, paracreștine și sincretiste care consideră țara noastră drept terra missionis și pe credincioșii noștri drept subiect al activităților lor prozelitiste.*

3. *Poporul român s-a născut în istorie ca popor creștin, necunoscând o dată oficială a încreștinării sale, spre deosebire de celelalte popoare vecine. Cu toate acestea, începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, s-a încercat constant răspândirea neoprotestantismului printre românii ortodocși, mai ales în spațiile confluențelor inter-etnice și multi-culturale, precum vestul României (Banatul și Crișana). Realitățile locale au impus dezvoltarea unor strategii misionare ortodoxe, în contextul interacțiunii cu grupările religioase neoprotestante. Aceste strategii misionare pot să constituie astăzi un important impuls atât pentru Ortodoxia românească și pentru școala ei teologică, cât și pentru mișcarea ecumenică.*

4. *Participanții la simpozion au reliefat nevoia unei revigorări a misiunii Bisericii noastre în rândul credincioșilor ei, propunând câteva soluții concrete în acest sens. Astfel, este nevoie de o mai coerentă coordonare a misiunii Bisericii Ortodoxe prin implicarea deplină a tuturor fiilor ei: clerici, credincioși și monahi. S-a subliniat, mai*

ales, necesitatea implicării active a laicilor (bărbați, femei, tineri etc.) în mărturisirea și propovăduirea ethosului ortodox, coordonați cu multă atenție și responsabilitate de către preot. Apostolatul laic este parte a Tradiției noastre și se susține canonic, inclusiv prin Statutul de Organizare și Funcționare al Bisericii Ortodoxe Române, în cadrul organismelor parohiale.

5. *În vederea realizării unei pastorafii dinamice și eficiente, este nevoie ca dimensiunile parohiilor să fie revizuite. În multe cazuri acestea depășesc posibilitățile misionare ale slujitorilor. Prin reducerea dimensiunilor unor parohii, mai ales din mediul urban, s-ar depăși limitarea activității preotului doar la săvârșirea sfintelor slujbe și ar permite regândirea și diversificarea lucrării sale misionar-pastorale în funcție de necesitățile actuale ale Bisericii. În acest sens, misiunea noastră trebuie să se desfășoare potrivit conceptului misionar ortodox de „Liturgie după Liturgie.” Astfel, Taina altarului s-ar prelungi în mod firesc în taina sărmanului, a celui care are nevoie de asistență spirituală și materială din partea Bisericii.*

6. *O colaborare mai intensă a Facultăților de Teologie Ortodoxă cu comunitățile parohiale și monahale ar fi benefică. Profesorii de teologie dețin cunoștințele și metodologia necesare dezvoltării unei strategii pastoral-misionare actualizate la provocările actuale ale Bisericii noastre, în strânsă colaborare și permanentă consultare cu toate categoriile ecleziale implicate în misiune și pastorafie. Nu în ultimul rând este nevoie, având în vedere faptul că Biserica noastră are o crescândă prezență în afara granițelor țării, de anumite lămuriri terminologice în domeniul misiologiei și de racordarea acesteia la limbajul misiologic global. În vederea transmiterii eficiente a strategiilor misionare și a ultimelor tendințe în materie de misiologie în rândurile clerului, monahilor și laicilor angajați în lucrarea pastoral-misionară a Bisericii, propunem organizarea regulată de cursuri, seminarii și colocvii speciale de misiune.*

7. *Este necesară, mai ales astăzi, cultivarea vieții religioase a tinerilor în duhul Bisericii Ortodoxe, exprimând limpede punctele esențiale ale credinței și vieții ortodoxe printr-o apropiere sinceră și responsabilă față de preocupările care le frământă gândul și inima, influențați fiind de foarte multe ori de alt ethos decât cel al Ortodoxiei. În acest sens, eforturile ce se depun pentru exprimarea etho-*

sului ortodox prin mass-media Patriarhiei Române – radio, televiziune, publicații – sunt de un real folos și mult apreciate.

8. *Observând în prezent, cu îngrijorare, elemente ce definesc contra-mărturia unor grupări religioase de sorginte neoprotestantă, menite a crea confuzie și dezbinare în comunități ortodoxe, unde viața autentică, trăită în duhul Bisericii tinde să fie înlocuită cu falsificări ale acesteia, considerăm că evitarea consecințelor negative ale acestor acțiuni este rodul întăririi eforturilor pastoral-misionare ale slujitorilor Bisericii, care trebuie să acorde o atenție sporită fiecărui credincios în parte.*

9. *Într-o lume pluriconfesională și multiculturală, Biserica Ortodoxă respectă celelalte culte creștine și religii, fiind deschisă dialogului, pe baza considerației reciproce, dezaproband prozelitismul, precum și orice formă de denaturare, interpretare deviantă sau evaluare tendențioasă a ethosului ei bimilenar. Prozelitismul este adversarul conviețuirii pașnice și al înțelegerii dintre oameni și contravine dorinței Mântuitorului nostru Iisus Hristos ca toți cei ce cred în El să fie una (cf. Ioan 17, 21). Conștientă de faptul că păstrează Chipul evanghelic neștirbit al Mântuitorului Hristos în interiorul său, Biserica Ortodoxă invită celelalte confesii la un dialog sincer al căutării acestui Chip și la contemplarea lui în multiplele sale manifestări păstrate în Tradiția bisericească.*

Documentul final al simpozionului reafirmă faptul că Biserica este misionară prin însăși ființa ei și transmite același adevăr unic în toate timpurile. Deoarece România este considerată o terra missionis de către mișcările neoprotestante, strategiile misionare adoptate în vestul țării ar putea fi un impuls atât pentru Ortodoxia și teologia românească, cât și pentru mișcarea ecumenică. Implicarea laicilor în lucrarea misionară a Bisericii, diversificarea lucrării misionar-pastorale în mediul urban, în conformitate cu principiul misionar *Liturgia după Liturgie*, popularizarea teologiei misionare academice în rândul clericilor, monahilor și laicilor, eficientizarea strategiilor misionare sunt exigențe misionare necesare mărturiei Bisericii într-o lume pluriconfesională și multiculturală. De asemenea, faptul că Biserica păstrează o poziție fermă în raport cu încercările de expansiune a diverselor mișcări religioase nu exclude necesitatea unui dialog deschis cu reprezentanții acestora.

Parteneriat inedit al Seminarului Teologic cu două Școli din Belgrad

In binucuvântarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, prin implicarea pr. prof. Cristian Sebastian Sonea și a colectivului de profesori de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox din Cluj-Napoca au fost demarate două proiecte de parteneriat cu Școala *Baba Novac* și cu Seminarul Teologic *Sf. Sava* din Belgrad. După ce în primăvară școala noastră a primit delegația formată din profesori de la *Baba Novac*, în perioada 28-30 iunie o delegație a Seminarului, formată din directorul școlii și inspectorul de Religie al județului Cluj, a vizitat școala *Baba Novac* și au încheiat un parteneriat cu aceasta. În același timp au fost primiți de PS Atanasie, Vicarul Patriarhal și responsabilul cu problemele educației religioase în Patriarhia Sârbă cu care au avut o întrevedere și căruia i-au cerut binucuvântarea pentru un parteneriat cu Seminarul Teologic „Sfântul Sava”.

Șederea în capitala sârbă s-a încheiat cu vizita la Seminarul belgrădean, care va sărbători 160 de ani de la înființare, anul acesta. Aici au fost primiți de directorul adjunct și s-a discutat despre viitorul parteneriat. Ideea a fost primită cu interes, iar în septembrie se așteaptă vizita acestora pentru încheierea actului final.

Legăturile cu cele două instituții de învățământ din zona ortodoxă a Balcanilor reprezintă un moment istoric pentru Seminarul clujean. Ele au ca scop schimbul de experiență între profesori, vizite ale elevilor dintr-o țară în cealaltă, școli

de vară etc. și trasează o nouă linie de deschidere a școlilor teologice spre spațiul Ortodoxiei slave.

Olimpicii clujeni și premiile lor

Ziua de Rusalii, anul acesta 3 iunie, s-a consacrat ca un moment de recunoștință față de tinerii și dascălii care s-au implicat activ în Olimpiada de Religie Ortodoxă la faza județeană și națională și în Concursul *Urmarea lui Hristos*. Au fost premiați peste 50 de elevi și cadre didactice, într-un cadru festiv, la finalul Sfintei Liturghii. Momentul a fost unul cu o încărcătură emoțională deosebită dată fiind prezența Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, a unui însemnat sobor de preoți, a primarului Clujului Mircea Moisin care a primit distincția *Crucea Transilvană* și a Catedralei arhipline, ca într-o adevărată zi de praznic.

Din cei 28 de elevi, din clasele V-XII, trei au obținut distincții la nivel național Arieșan Ionuț-Zaharie (clasa a XII-a) de la Seminarul Teologic Liceal din Cluj-Napoca, cu rezultate deosebite obținute la disciplina Dogmatică sub îndrumarea pr. prof. Ciprian Cherecheș, Carla Patricia Costea (clasa a IX-a) de la Liceul Teoretic *Octavian Goga* din Huedin îndrumată de doamna prof. Dana Mureșan și Denisa Maria Neamțu (clasa a VIII-a) de la Colegiul Național *Emil Racoviță* din Cluj-Napoca îndrumată de doamna prof. Rodica Gros, cele două eleve fiind distinse cu mențiuni la faza națională a Olimpiadei de Religie desfășurată la Oradea.

Acestora li s-au adăugat elevii care au obținut la faza județeană unul din cele trei premii de pe podium. Premiile au constat în bani și diplome speciale create special pentru acest moment festiv. Pe data de 12 iunie vor fi gratulați și elevii din județul Bistrița.

Pelerini cu Iisus Hristos

✎ Protos. Teofan Mada

iața creștină este un pelerinaj spre culmile lui Dumnezeu, o înălțare spre Înviere, prin puterea Crucii lui Iisus Hristos. Adevăratul scop al pelerinajului trebuie să fie acela de a-L întâlni pe Dumnezeu, de a-L descoperi pe EL în viața ta; de a-L slăvi și astfel a descoperi adevăratul sens al vieții noastre în relație cu Dumnezeu. Este în sine un pelerinaj sfânt, dar care până la plinătatea vieții, până la un a fi asemenea cu modelul Fiului lui Dumnezeu, Iisus Hristos, depășește propriile noastre stăruințe sau puteri, acest mers pelerin înseamnă mereu și a fi luați de mână, purtați. Iisus ne ia de mână, ne ajută, ne trage și ne susține. Face parte din viața în Hristos să ne lăsăm integrați în acest pelerinaj cu El; să acceptăm că nu putem reuși singuri. Îi este tipic acestui pelerinaj actul de smerenie, intrarea în taina aceluși „noi” bisericesc; mersul împreună cu alți pelerini, responsabilitatea comuniunii – a nu rupe coeziunea solidarității prin încăpățănare și aroganță. Credința smerită împreună cu mădularele trupului lui Hristos, ca și cum ne-am încuraja și întări ca pelerini care urcă spre Dumnezeu, este o condiție esențială a urmării și trăirii în Hristos.

Din realitatea de a fi pelerini în ansamblul comuniunii de pelerini, face parte și faptul de a nu ne comporta ca stăpâni ai cuvântului lui Dumnezeu, a nu alerga după o idee greșită de emancipare. Smerenia lui „a fi cu” este esențială pentru urcare. Din ea face parte și faptul ca participând la Sfintele Taine să ne lăsăm mereu din nou luați de mână de către Domnul; să ne lăsăm iertați, înnoiți și întăriți de El; să acceptăm asceza urcării, ca premisă a purificării noastre. Dar asceza urcării presupune nu de puține ori să ne mâncăm pâinea în durere și să petrecem orele de noapte așteptând în lacrimi dimineața, pentru a cunoaște puterile Domnului în noi.

Iisus formulează principiul esențial al vieții în general: „Cine își iubește viața o va pierde; cine își urăște viața în lumea aceasta o păstrează pentru viața veșnică” (In 12,25). Cine ființează egocentric, cine vrea să aibă viața pentru sine, să se iubească numai pe sine, să simtă numai pentru sine, să adune totul pentru sine, la sine și să abuzeze pragmatic de toate posibilitățile sau oportunitățile – tocmai o asemenea persoană își pierde sau ruinează viața. Ea devine stearpă, anostă și goală. Prin urmare, această axiomă de viațuire în ultimă instanță este de fapt identică cu criteriul iubirii. În esență, iubirea înseamnă a părăsi egoismul iubirii de sine, a nu vrea să ne avem pe noi înșine, ci a deveni liberi de egocentrismul iubirii de noi înșine: a nu ne concentra viațuirea asupra noastră înșine – cum îmi va fi mie, ce se va întâmpla cu mine –, ci a privi spre direcția Tu, spre Celălalt Veșnic – spre Dumnezeu și spre ceilalți pe care El mi-i trimite. Și acest fundament al iubirii, care definește demersul omului, se identifică cu taina crucii, cu taina morții și învi-

erii pe care-l întâlnim în Hristos. Acest adevăr esențial al vieții creștine nu trebuie doar îmbrățișat teoretic, declarativ și festivist, ci suntem chemați să trăim adevărul lui Iisus Hristos, adevărul Crucii și al Învierii Sale. Pentru trăirea în Hristos, însă, nu e suficientă o unică mare hotărâre. Uneori poate fi important a cuteza a lua marea decizie fundamentală, a îndrăzni marele răspuns „da”, pe care Domnul ni-l cere într-un anumit moment de răscruce al vieții noastre. Dar marele „da” al momentului de răscruce în viața noastră – „da”-ul spus adevărului pe care Domnul îl pune în fața noastră sau „nu”-ul spus vieții păcătoase – trebuie apoi să fie zilnic recucerit în situațiile de toate zilele în care, mereu din nou, trebuie să abandonăm ego-ul nostru, să fim disponibili, atunci când în fond am vrea în schimb să ne agățăm de eu-l nostru.

Unei vieți virtuoză îi este propice dăruirea, jertfa, renunțarea. Cine promite o viață fără această continuă dăruire de sine, înșală oamenii. Nu există o viață împlinită fără sacrificiu. Din ascensiunea spre înălțimea lui Iisus Hristos, din urcușul până la înălțimea lui Dumnezeu însuși face parte Crucea. Așa cum în această viață niciun rezultat nu se pot obține fără perseverență, renunțare și exercițiu asiduu, așa cum oricărei bucurii pentru o mare descoperire în cunoaștere sau pentru o adevărată capacitate creatoare îi premerge dăruirea, disciplina, învățarea laborioasă, tot astfel calea spre viața însăși, spre plenitudinea propriei umanități este legată de comuniunea cu Acela care a urcat la înălțimea lui Dumnezeu prin Cruce. În cele din urmă, Crucea este expresia a ceea ce înseamnă iubirea: numai cel care se pierde pe sine însuși, se găsește.

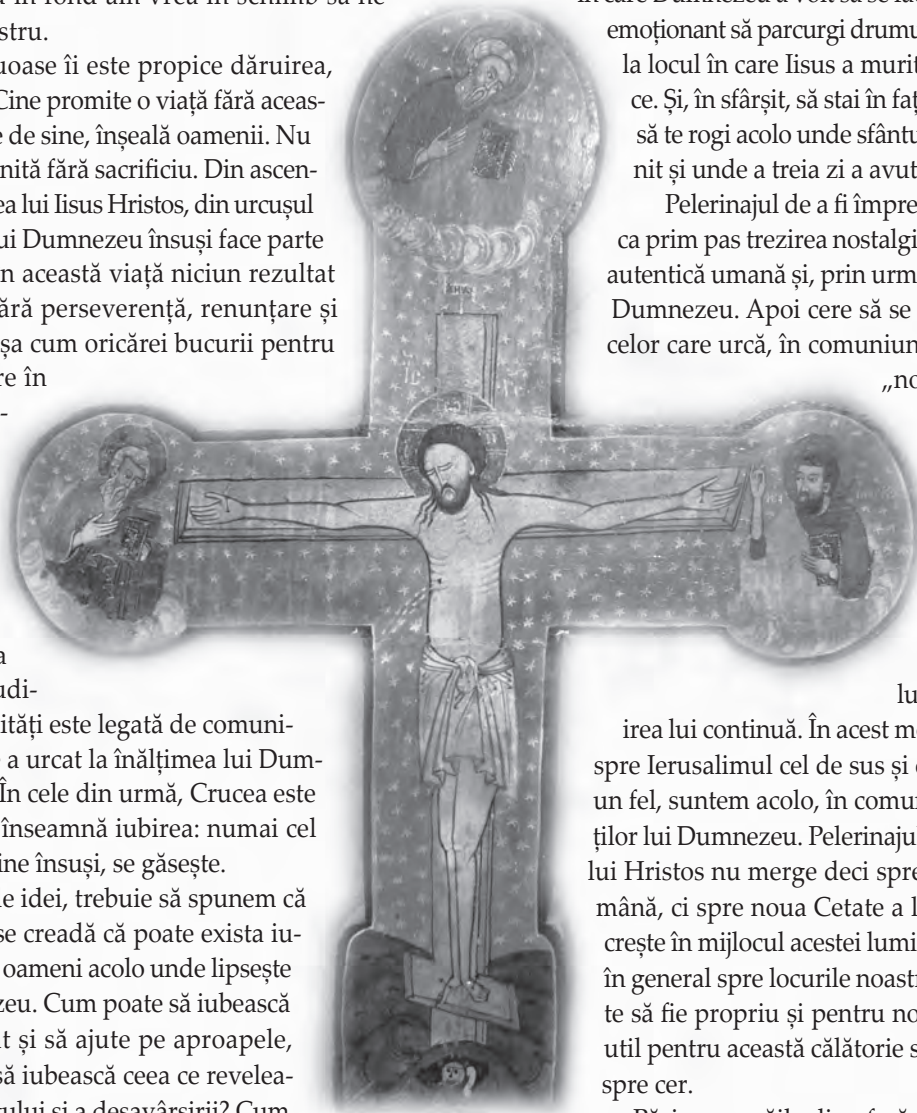
În altă ordine de idei, trebuie să spunem că ar fi o greșală să se creadă că poate exista iubire sinceră față de oameni acolo unde lipsește iubirea de Dumnezeu. Cum poate să iubească cineva cu adevărat și să ajute pe aproapele, dacă nu-i în stare să iubească ceea ce revelează expresia absolutului și a desavârșirii? Cum poate cineva să se înduioșeze în mod sincer de durerea și suferința semenilor săi, când pe el nu-l cutremură fiorul infinitului, misterul creației și taina existenței sale? Cum poate cineva să lupte în mod serios și eficace pentru dreptate și omenie, pentru progresul societății, dacă nu iubește expresia cea mai înaltă a ideii de dreptate, de adevăr, bine și progres? Este ceva absurd din punct de vedere logic și imposibil din punct de vedere psihologic. Fără noțiunea iubirii plene a lui Dumnezeu, nu poate exista iubire sinceră față de oameni, deoarece aceasta din urmă nu-i decât manifestarea celei dintâi.

Pelerinajul în Țara Sfântă poate avea mai multe semnificații. Înainte de toate, mă gândisem că nouă ni se poate întâmpla cu această ocazie ceea ce spune sfântul Ioan la începutul primei sale Scrisori: ceea ce am auzit, putem, într-un fel, să vedem și să atingem cu mâinile noastre (cf. 1In 1,1). Credința în Iisus Hristos nu este o invenție legendară. Ea se întemeiază pe o istorie care s-a întâmplat cu adevărat. Această istorie noi o putem, ca să spunem așa, admira, contempla și atinge. Este emoționant să te afli la Nazaret în locul unde îngerul i-a apărut Mariei și i-a vestit taina întrupării Fiului lui Dumnezeu, minunea de a deveni Mama Mântuitorului. Este emoționant să te afli la Bethleem în locul unde Cuvântul, făcut trup, a venit să locuiască între noi; să pui piciorul pe pământul sfânt în care Dumnezeu a voit să se facă om și prunc. Este emoționant să parcurgi drumul spre Golgota până la locul în care Iisus a murit pentru noi pe Cruce. Și, în sfârșit, să stai în fața mormântului gol; să te rogi acolo unde sfântul Său Trup s-a odihnit și unde a treia zi a avut loc Învierea.

Pelerinajul de a fi împreună cu Hristos cere ca prim pas trezirea nostalgiei spre acea ființare autentică umană și, prin urmare, trezirea pentru Dumnezeu. Apoi cere să se intre în pelerinajul celor care urcă, în comuniunea Bisericii. În acel „noi” comunitar al Bisericii intrăm în comuniune cu acel „Tu” al lui Iisus Hristos și, astfel, ajungem la calea spre Dumnezeu. Apoi, se cere ascultarea cuvântului lui Iisus Hristos și tră-

irea lui continuă. În acest mod suntem în drum spre Ierusalimul cel de sus și chiar de acum, într-un fel, suntem acolo, în comuniunea tuturor sfinților lui Dumnezeu. Pelerinajul nostru în urmarea lui Hristos nu merge deci spre o cetate făcută de mână, ci spre noua Cetate a lui Dumnezeu care crește în mijlocul acestei lumi. Totuși, pelerinajul în general spre locurile noastre sfinte de aici poate să fie propriu și pentru noi, fiind un element util pentru această călătorie spirituală mai mare spre cer.

Pășirea pe căile din afară unde a trăit, a mărturisit, a pățimit și a înviat Iisus trebuie să ne ajute să mergem mai bucuroși și cu o nouă certitudine pe calea interioară pe care El ne-a indicat-o și care este El însuși. Împreună cu pelerinii din toată lumea să mergem în întâmpinarea lui Iisus. De el să ne lăsăm conduși spre Dumnezeu, pentru a învăța chiar de la Dumnezeu modul corect de a fi oameni. Cu El să-i mulțumim lui Dumnezeu, pentru că împreună cu Iisus, Fiul lui David, ne-a dăruit un spațiu de pace și de reconciliere care cuprinde lumea. Să-L rugăm pentru ca să devenim și noi împreună cu El și pornind de la El mesageri ai păcii și iubirii Sale, pentru ca în noi și în jurul nostru să crească împărăția Sa.

Cruce atribuită lui Tudor Zugravul (cca. 1720-1730), Muzeul Mitropoliei Clujului

SAVATIE BAȘTOVOI,
Cronici Ortodoxe,
Editura Cathisma,
București, 2011, 184 p.

na dintre cele mai recente cărți publicate la editura Cathisma în anul 2011 prezintă un volum de articole sau cronici redactate de părintele Savatie Baștovoi cu diferite ocazii prilejuate de întâmplări și evenimente diverse, desfășurate în ultimii trei ani. Mărturisind că, dacă ar fi căutat slavă de la oameni, ar fi vorbit ceea ce le place oamenilor să audă, autorul se pune în slujba cuvântului fără perdea, atingând câteva subiecte sensibile, precum: scandalul din jurul para-

delor gay și implicațiile acestuia pentru societatea din Republica Moldova și România, războiul din Georgia și implicațiile politico-religioase ale binecuvântării tacite ale acestuia de Patriarhia Moscovei, revolta anticomunistă de la Chișinău și represiunile suferite de miile de manifestanți din partea regimului comunist al lui Voronin, dezbaterile din România în jurul temei avorturilor, alegerile de patriarh în Rusia, persoana scriitorului grec filo-comunist și mason Nikos Kazantzakis și legăturile sale cu unii ierarhi greci, scandalurile izbucnite în ultima vreme în sânul mitropoliei Basarabiei, istoricul Mănăstirii Noul Neamț, implicarea Bisericii în politică, lupta pentru simboluri: crucea de pe ambulanțe, laicatul ortodox român, ș. a., care au devenit deja istorie. Surprinzând evenimentele în timp real, cronicile părintelui Baștovoi, unele publicate în ziarele naționale de la București și Chișinău, povestesc despre noile catastrofe și tragedii umane care survin aproape în fiecare zi, măcinând pe o scară mai mică sau mai mare conștiința umană contemporană. Pledoaria autorului țintește scoaterea lor din anonim sau căderea în uitare, dorind astfel a încerca să izgonească demonul muțeniei din inimile oamenilor, a creștinilor, care constituie încă majoritatea societății românești de pe ambele maluri ale Prutului. Cu

alte cuvinte, autorul reliefează lumea în care trăim deocamdată, excursul său pledează ca fiecare credincios, începând de la ierarhi până la studenți, să conștientizeze responsabilitatea pe care o are pentru integritatea Bisericii ca grup, ținând cont de verticalitatea ei în fața lumii. Cronicile părintelui Savatie Baștovoi, probabil pentru unii incomode, mărturisesc că „dragostea, fie că strigă, fie că tace, este auzită doar de cei ce iubesc”, dovedind încă o dată că Dumnezeu l-a înzestrat pe autor cu o conștiință vie și nealterată, dar și cu o putere de-a da mărturie, având astfel capacitatea de-a aprinde scântei de licărire până și în cele mai atrofiate conștiințe și inimi. Deși suntem conștienți că este imposibil să urmărim sau să surprindem toate evenimentele de zi cu zi, cronicile de față ne arată, totuși, că există lucruri pe care le putem prevedea și le putem împiedica să se întâmple, deoarece depind în bună măsură de viața noastră. Fiind ofensiv, fără a ofensa, părintele Savatie ne ajută să învățăm a nu da uitării unele evenimente, care se pot constitui în preludii pentru noi tragedii sau pentru noi izbânzii, de care, uneori, depinde viața noastră. Să urmărim așadar cronicile baștoviene pentru a „izgoni demonul muțeniei din inimile noastre”!

✎ Mircea Gheorghe Abrudan

O restituire postumă

Mircea Gelu Buta

N în biblioteca bunicului meu din partea mamei, absolut al Liceului Grăniceresc din Năsăud și apoi notat public în prima jumătate a sec. XX, istoria contemporană începea odată cu Revoluția Franceză și se încheia cu Primul Război Mondial. În rest o interpretare subiectivă a unor amintiri despre întâmplări și evenimente trăite, care pe noi ne entuziasmau și căroră, pentru a le conferi garanția unor adevăruri de neclintit, bunicul le întărea printr-o mărturisire: „le-am trăit și le-am văzut cu ochii mei”.

Valorizarea istoriei

De la fascinația copilului, care va fi ascultat în familie numărând poveștile legate de pășaniile Batalionului I năsăudean, la care se adaugă lectura bătrânei și vrednicei „Arhive Someșene”, până la obsesiile și scrupulozitatea cercetătorului, drumul este extrem de delicat și plin de sinuozități.

Simpla valorizare a memoriei și amintirilor exprimate în memorialistică sau istorie orală și colectivă, cu expresie în mituri și narațiuni, nu reprezintă decât o formă „recurentă” de democratizare a cunoașterii istorice¹. Am înțeles aceasta cu ani în urmă, când regretatul Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu al Clujului² m-a rugat să-i caut în arhive un material convingător despre Atanasie Todoran din Bichigiu. Dorea să se convingă dacă memoria colectivă a transilvănenilor, în legătură cu acest martiraj, poate fi dovedită prin documente de necontestat. M-am deplasat la Serviciul județean Bistrița-Năsăud Bistrița al Arhivelor Naționale, unde, dacă mai era nevoie de o dovadă în sprijinul ideii că nu natura, ci cultura și erudiția rămân esențiale pentru istorie, iată, am aflat această probă de necontestat. Convingerea mi s-a întărit după ce am stat de vorbă și am început să-l cunosc mai bine pe cercetătorul Adrian Onofreiu, harnic și meticolos scormonitor al adevărului istoric, ascuns uneori atât de bine sub colbul arhivelor. După un răgaz de câteva zile, acesta mi-a trimis o epistolă inedită, datată Cluj, 5 sept. 1887 și semnată Nestor Șimon, despre care am aflat că a fost un erudit cercetător al istoriei acestui ținut. Scrisoarea restituia valoarea mărturisitoare a jertfei lui Atanasie Todoran, în condițiile în care majoritatea studiilor istorice au accentuat doar importanța sa socială și politico-națională. În acest sens Nestor Șimon scria printre altele „Am aflat cauza pentru care s-a opus Tânase Todoran contra militarizării. Adică el nu s-a opus militarizării, ci s-a opus încercărilor de a se uni cu biserica Romei, deoarece pe atunci curgeau luptele cele mai înverșunate și Curtea de la Viena voia ca militarizând, totodată să se opereze și uniunea”³...

La aflarea veștii, I.P.S. Bartolomeu, radiind de bucurie, s-a făcut auzit prin gura psalmistului și a exclamat „Minunat este Dumnezeu întru sfinții Tăi”. (Psalmul 61, 36).

Epistola lui Nestor Șimon a fost principalul document care a stat la baza întocmirii referatului de canonizare a Sfinților Martiri Năsăudeni Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu, cei care astăzi se numără printre sfinții pomeniți de Biserica noastră și sunt preamăriți de Dumnezeu în ceruri, cinstindu-se prin cântări și laudă în ziua de 12 a lunii noiembrie.

„Arhiva Someșană”

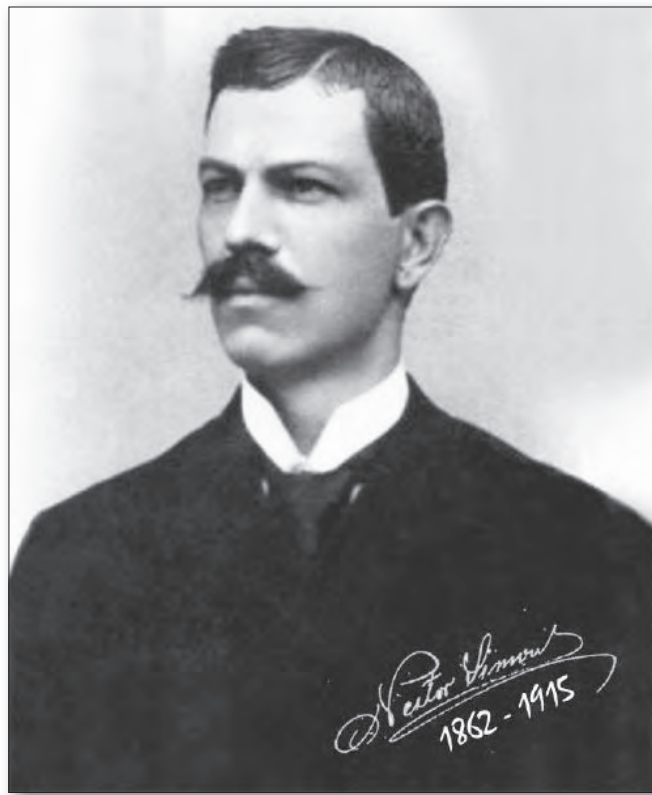
Am învățat cu această ocazie că nici memoria, nici miturile, nici povestirile din trecut nu pot fi transpuse direct în text, fără o analiză critică și în lipsa unor documente de nețâgădui, lucru de altfel mărturisit și de Nestor Șimon, într-o scrisoare către Baziliu Bașotă, jude regal în Alba-Iulia: „Scopul cercetătorului nu e de a păși repede cu istoria pentru de-a astâmpăra curiozitatea unora ori altora, ci de a desfășura toate pe bază de documente valide, ca așa, generația ce va urma să aibă istoria și nu povești din bătrâni”⁴. În urma acestor convingeri, m-am împăcat greu cu ideea de disoluție a mitului „Arhivei Someșene” din biblioteca bunicului meu, dar modelul neștiințific de a trata problemele prin lipsa trimitărilor și notelor bibliografice reprezintă evidențe de necontestat.

Pe bună dreptate ne întrebăm cum a fost posibil ca erudiții autori care au publicat studii în „Arhiva Someșană”, au încălcat rigorile cercetării științifice. Răspunsul îl putem găsi într-un articol publicat de Adrian Onofreiu⁵ în „Arhiva Someșană”, serie nouă, vol. VI, 2007, p. 113-128, care ne introduce în „Avatarurile arhivei Districtului Năsăudean”. În acest studiu se arată cu titlu de exemplu faptul că cele mai valoroase documente privind Districtul Năsăud se regăsesc în fondurile și colecțiile personale ale lui Virgil Șotropa, principalul beneficiar al grupării materialelor arhiviste, Iulian Marțian, Florian Porcius, Iuliu Moșil etc. După cel de-al doilea război mondial, o parte din documente au fost regăsite în colecțiile Emil Precup, Anton Coșbuc, Titus Pop, Bazil Buzdug⁶.

Dar să vedem de fapt cine a fost acest „scormonitor al trecutului”, care prin munca lui tenace de salvare, analiză și valorificare a documentelor a reușit să facă lumină în istoria atât de încălțită și zbuciumată a Văii Rodnei și Regimentului II de Graniță Năsăudean.

Nestor Șimon (1862-1915)

Stabilit la Năsăud, în august 1889, în calitate de secretar al Administrației fondurilor grănicerești năsăudene, tânărul licențiat în drept la Universitatea din Cluj și-a început cu tenacitate și devotament, titanica muncă de colecționare a documentelor fostei granițe năsăudene, în vederea „acoperirii multor defecte și lacune foarte mari”⁷ din firul istoriei acestui colț de țară.

În vederea salvării materialului documentar Nestor Șimon va purta o neobosită și bogată corespondență cu prieteni, cunoscuți, autorități, instituții, pentru a aduna manuscrise, documente și cărți, fiind convins că „Noi grănicerii avem o literatură foarte bogată, un adevărat tezaur, numai cât acela încă și astăzi zace ascuns, căci oamenii noștri nu sunt dedați și nici nu le prea place a scormoni pulverea arhivelor, ba sunt unii care nici dacă le pui tipărite pe hârtie curată, totuși nu le citească; aceștia sunt așa numiții oamenii spurcatului interes egoist”⁸.

Demersul cercetărilor sale se va lăsa însă de-a lungul anilor de obstacole nebanuite precum indiferență, dispreț, prejudecăți, invidie, neîncredere, lipsa fondurilor și chiar frică. Tânărul și entuziastul „jurist absolut și patriot adevărat”, după cum îl găsim semnat într-o scrisoare datată din 5 septembrie 1887, este uimit de atitudinea „profesorilor și inteligența din Năsăud, care în loc să-l încurajeze, vezi doamne ca pe un om mai tânăr, a întâmpinat din partea unora disprețul cel mai mare”⁹. În ce privește frica și lașitatea „inteligenței năsăudene” de a nu supăra autoritățile prin zgândărirea trecutului, Nestor Șimon i se va destăinui preotului Ioan Macavei: „Oamenii noștri sunt adică atât de fricoși – arăta Nestor Șimon - încât se tem și de umbră, un păcat care până acum a tot îngropat pe năsăudeni. Îți voi aminti și aceea cum că doi inși când au auzit numai cum că ce proiectez eu, adică apelul, au zis că eu tot prostii fac ca și cu istoria grănicerilor și eu nu mă uit la aceea că, dacă vor auzi ungunii din Năsăud și cu deosebire protopopul ungun Bodo Kálmán atunci știe ce poate să

pășesc!?!”¹⁰ Inconsistența unor astfel de atitudini îl va determina pe Nestor Șimon să exclame: „Când vei merge vreodată prin Năsăud te vei convinge că... pe acolo domnește o lume tare destrăbălată și numai o reforma radicală iar putea scăpa de precipișul (prăpastia) pe care au pornit”¹¹. Îngrozitor era faptul că românii și nu străinii au ajuns să se ridice împotriva sa, atitudine pe care Nestor Șimon o va denunța cu hotărâre: „Eu însă și de aici înainte voi merge după mîntea mea și cât numai voi putea, voi sbiciui mai mult pe români decât în unguri, pentru că, dacă românii - care se numesc și se țin români - ar fi fiecare la locul său - și ar lucra așa după cum demandă legea firii (ori după cum zic juriștii, naturii) și a legilor Dumnezeuiești (după cum zic teologii), atunci nimeni nu ar fi mare ca noi”¹².

Devotat și convins de utilitatea muncii sale, nimic nu-l va determina însă pe acest vrednic urmaș de grănicer să se abată de la drumul pe care și l-a propus. „Voi toți puteți ceda, eu însă nu cedez nimic mai mult. Eu am venit fanatic în aceste cauze din Cluj și fanatic sunt și astăzi. Voi mi-ați făcut zile amare...., apoi voi toți membrii de comisiune din toate ciclurile.... Acum ca broasca cea călcată, voi da și eu glas. Atâta dorință am, ca barem să fiu ascultat o dată în viața mea”¹³. În acest sens a dovedit o mare tenacitate și poate frumusețea ființei sale stă tocmai în consecvența cu care a crezut în ideile sale, în materialitatea lor, chiar atunci când nu erau decât himere sau purtau pentru totdeauna pecetea unor neguri ale vremii, de unde nimeni nu mai aștepta impulsurile reformatoare pentru societatea românească aflată în plin proces de modernizare.

Acritivă demersului istoriografic

Ceea ce m-a frapat la Nestor Șimon a fost dublarea dăruirii cu profesionalismul. Rigoarea științifică a ordonării materialelor, vigilența depistare a depozitelor, în măsura în care se puteau identifica ele la acea dată, inserarea unui mare număr de referințe bibliografice, ușurința traducerilor, se constituie într-o sumă de calități valabile în toate timpurile, din care se poate reconstitui o metodă de lucru modernă, adecvată acestui scop. În plus, față de istoriografia „graniței” de la sfârșitul sec. al XIX-lea, care continuă oboșită căutările și realizările înaintașilor, fără a manifesta nici o dorință de a găsi noi informații și de a prezenta explicații pertinente, prospețimea demersului istoriografic al lui Nestor Șimon a fost începutul unui crez de refacere care i-a inspirat pe cercetătorii de mai târziu și i-aș numi aici doar pe cei care vor concepe și se vor afirma în paginile revistei „Arhiva Someșană”. Nu este vorba nicicum de o „școală nouă” în istorie, precum curentele literare, ci o înnoire voită, codificată și proclamată, pentru ca la capătul luptei să nu se inducă credința în altceva, decât fusese crezut multă vreme înainte. (Revedeți fraza culeasă înclinat, pentru a fi explicită. Intuiesc că este vorba de mesajul fals transmis vis-a-vis de opera lor, de către realizatorii „Arhivei Someșene” interbelice.

Imboldul unui uriaș

În încheiere mărturisesc că întreaga activitate a acestui intelectual, produs autentic al zonei românești de graniță năsăudene îmi sugerează exemplul aceluia pește uriaș al lui Santiago din nuvela „Bătrânul și marea” a scriitorului american Ernest Hemingway, care, sfârșiat cu frenezie de rechini cale de mii de kilometri până la țărni, rămâne totuși mai mare decât își puteau imagina pescarii aceluia colț de lume¹⁴.

Rezultat al unei mentalități culturale și a unor condiții care nu se vor putea egala decât cu mare efort, întreaga viață și activitate a lui Nestor Șimon întrunesc condițiile produsului unic, căruia demolațiunile vremii nu-i pot altera calitatea de far călăuzitor într-un peisaj de cercetare plin de riscuri și pericole. De aceea el trebuie înțeles cu o nesfârșită simpatie și redat așa încât să-i faci simțite toate tainele și toate îndoiele, cu multă delicatețe, iar apoi, sub povara multor întrebări să-l descrii fără a-l falsifica, să-l faci priceput fără a pretinde că nu mai e nimic de găsit într-însul.

O ediție nouă, elegantă și completă a operei acestui truditor îmi pare că este o necesitate, dar și o restituire pentru istoriografia românească, motiv pentru care am inițiat un proiect împreună cu d-nul Adrian Onofreiu și conducătorii Uniunii Comunelor Grănicerești, care urmărește ca truda noastră să se adâncească prin restituiri postume, care să se alătore cu smerenie dreptului acestui neam la adevăr.

¹ Zoe Petre, „Cine ne scrie istoria?”, în „Istorie și civilizație”, nr.25, anul III, 2011, pp. 19-21.

² Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului între anii 2006-2011.

³ Nestor Șimon. *Correspondență*, volum îngrijit de Adrian Onofreiu, Ed. Supergraph, Cluj-Napoca, 2005, pp.62

⁴ *Ibidem*.

⁵ Adrian Onofreiu, „Avatarurile arhivei unei instituții moderne - Districtul Năsăud (1861-1876)”, în „Arhiva Someșană”, seria III, VI, 2007, pp. 113-128.

⁶ *Ibidem*, pp. 125-127.

⁷ *Ibidem*, Nestor Șimon. *Correspondență...*, p. 167.

⁸ *Ibidem*, p. 228.

⁹ *Ibidem*, p. 63-64

¹⁰ *Ibidem*, p. 134

¹¹ *Ibidem*, p. 64

¹² *Ibidem*, pp. 135-136.

¹³ *Ibidem*, p. 183.

¹⁴ Ernst Hemingway, *Bătrânul și marea*, Ed. Polirom, Iași, 2007.

Pelerinaj în Țara Sfântă 13 – 19 august 2012

Ziua I: Decolare de pe aeroportul Henri Coandă din București și sosirea la Tel Aviv. Transfer aeroport: Ierusalim – Ein Karem – patria Sf Ioan Botezătorul și vizitarea bisericii și a criptei în care s-a născut "cel mai mare om născut dintr-o femeie", fântâna Fecioarei Maria. Cazare și cină la Hotel de 4* în Bethleem.

Ziua II: Mic dejun, Bethleem, vizitarea bisericii orodoxe și a criptei unde s-a născut Domnul, apoi a Bisericii romano-catolice Sf.Ecaterina și Grota Laptelui. Continuarea drumului în deșert cu minibuze arabe până la Mănăstirea Sf.Sava și Mănăstirea Sf.Teodosie. Cină și cazare la Bethleem la Hotel de 4*. **Participare la Sf. Liturghie de la miezul nopții la Sf. Mormant.(autocar gratuit numai la dus)**

Ziua III: Mic dejun. Începem pelerinajul urcând pe Muntele Măslinilor, pentru a vedea de sus panorama Ierusalimului și al Sfintei Cetăți. Vizitarea Mănăstirii ruse Eleon, a Bisericii Pater Noster (Tatăl nostru), a Bisericii Dominus Flevit (Domnul a plâns), Grădina Getsimani cu Biserica Nașionilor (Agonie), Biserica Mormântului Maicii Domnului și Peștera Getsimani. Vom intra în Cetatea Sfântă prin Poarta Sf. Ștefan. Vizitarea casei în care a locuit Fecioara Maria în Cetatea Antonia. Parcurgem pe jos Via Dolorosa cu cele 14 stații în care s-a oprit Domnul până la Sfântul Mormânt. Urcare pe Golgota, închinare la Piatra Ungerii, vizitarea paracliselor sfinte. Cină și cazare la hotel de 4* în Ierusalim..

Ziua IV: Mic dejun. Vizită pe Muntele Sionului, la Biserica Adormirii Maicii Domnului, Foișorul – Cina cea de taină (locul primei biserici creștine din lume), Mormântul marelui Rege David. Vizită la Zidul Plângerii și la Biserica românească din Ierusalim. Cină și cazare la Hotel de 4* în Ierusalim.

Ziua V: Mic dejun. Deplasare la Ierihon. Intrăm în orașul Ierihon cel mai vechi oraș din lume, apoi urmează vizită la biserica greco-ortodoxă unde vom vedea Dudul lui Zahau, Biserica și Căminul românesc de la Ierihon. Continuăm drumul cu mașini de teren arabe la Hozeva și vizităm Mănăstirea Sf. Gheorghe, unde se păstrează moaștele Sf.Ioan Iacob Românul de la Neamț. Coborâm la Marea Moarta, -400m, cea mai joasă altitudine de pe glob și vom ajunge la Qumran (vechiul Centru al Esenienilor) la Marea Moartă, scurtă oprire la magazinul cu produse cosmetice. Baie în Marea Moartă gratuit la ștrandul Chibutzului Kalia. Deplasare spre Nord, spre Galileea, urcând pe Valea Iordanului. Yardenit-vizită la locul amenajat al botezului. Cină și cazarea în orașul Tiberias la hotel de 3*.

Ziua VI: Mic dejun. Deplasare la Cana Galileii – vizitarea bisericii ortodoxe, aflată pe locul casei lui Simion Cananitul unde a avut loc prima minune a Domnului: transformarea apei în vin. Nazaret, vizitarea Bisericii Catolice Buna Vestire, ridicată pe locul casei Sf. Ioachim și Ana și a Bisericii Ortodoxe Sf. Gavriil, ridicată pe locul izvorului Mariei, biserică pictată de frații Morosanu în anul 1977. Deplasare la Capernaum, supranumit „Orașul Domnului”, Tabgha unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor, Muntele Fericirilor – locul unde Mântuitorul a rostit Fericirile. **Opțional și în funcție de timp și de starea atmosferică, plimbare cu o copie a „bărcii lui Iisus”, pe apele Mării Galileii sau vizită la Caprice, la fabrica de aur și diamante.** Cină și cazare în Tiberias la hotel de 3*. **La ora 20:00 ne îndreptăm spre Muntele Tabor și vom urca la biserica greco-ortodoxă a Schimbării la Față a Domnului. Vizitarea mănăstiri și a celor 3 colibe simbolice. Participare la Sfânta Liturghie. Ora coborârii va fi stabilită de grup. Retur la hotel și odihnă.**

Ziua VII: Mic dejun întârziat. Părăsim orașul Tiberias și ne îndreptăm spre HAIFA, splendid oraș – port la Mediterană, aflat într-un mare golf la poalele Muntelui Carmel. Vom privi Templul cultului Bahai, cu grădinile pe terase-etajate, superioare grădinilor de la Versailles. Vom vizita Biserica Stela Maris (Steaua Mării), cu grota Sf. Prooroc Ilie Tezvităul. Părăsim Haifa și ne îndreptăm pe coasta Mediteranei spre Aeroportul Internațional Ben Gurion pentru decolarea spre București la ora 17:35 (cursa EL-AL-LY-571), încărcăți de emoții și mulțumiți că ați vizitat Țara Sfântă, și ați mers pe "drumurile lui Iisus" Sosirea la București la ora 20:25.

Preț: 720 EUR

Prețul include: bilete de avion București – Tel-Aviv și Tel-Aviv – București; taxe de aeroport; asistență în aeroport la sosire și plecare; primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel; 6 nopți cazare la hoteluri de 3* și 4* în Tiberias (2 nopți), Bethleem (2 nopți) și Ierusalim (2 nopți) - categoria hotelurilor este cea oficială pentru Israel și Palestina; 7 zile demipensiune (mic dejun și cină); taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program (Ghetzimani, Capernaum, Ierihon, Betleem și taxi pentru Muntele Tabor); autocar 3* pentru transport în Israel pe toată durata programului; ghid evreu de naționalitate română în Israel; preot însoțitor pentru grup;

Pretul nu include: tips-uri (30 €); asigurarea medicală de sănătate; programele opționale; transportul la aeroportul Otopeni - București.

Acte necesare: pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării

Nota: În toate hotelurile de 3 și 4*, camerele sunt dotate cu aer condiționat, baie, telefon, TV pe cablu. În funcție de măsurile de securitate, programul poate fi modificat, ca ordine de desfășurare, sau înlocui unele obiective și hoteluri. Programul și eventualele vizite opționale se vor efectua în funcție de timpul material necesar și nu sunt incluse în preț.

Între Alpi și Mediterană 19 – 29 iulie 2012

Ziua I (19 iulie): Cluj – Napoca – Oradea – Budapesta – Viena. Ringul și clădirile sale monumentale: Opera, Primăria, Parlamentul, Teatrul Național, Universitatea. Cazare

Ziua II (20 iulie): Vizităm orașul imperial începând cu Domul Sf. Ștefan, Palatul Hofburg (exterior) și Palatul Schonbrunn. Continuăm deplasarea spre Salzburg: Cetatea Hohensalzburg și Domul. Cazare.

Ziua III (21 iulie): Continuăm traseul spre Germania, pe ruta Alpilor Bavarezi, vizitând castelul Linderhof, fost castel de vânătoare al regelui Ludovic II și Castelul Neuschwanstein, astăzi unul din cele mai fotografiate castele din Europa. Cazare în zona Feldrich, aproape de frontiera cu Liechtenstein.

Ziua IV (22 iulie): Traversăm ducatul Liechtenstein cu o scurtă oprire la Vaduz. Vizităm în continuare impozanta Abație din St. Gallen, îndreptându-ne apoi spre Schaffhausen pentru a admira cascadele spectaculoase ale Rinului. Continuăm cu turul orașului Zurich, capitala culturală a Elveției. Vom admira străduțele pietruite din Orașul Vechi cu fermecătoarele căsuțe construite în stil baroc, catedrala Grossmunster și biserica Fraumunster. Seara, cazare în zona Mulhouse (Franța).

Ziua V (23 iulie): Vizităm Berna, capitala Elveției, unde ne vom vizita simbolul orașului – Turnul cu Ceas și Catedrala Sf Vincent, unul dintre cele mai frumoase locașuri de cult din Europa. Următoarul obiectiv pe care îl vom vizita este Lausanne, oraș pitoresc așezat pe malul nordic al lacului Lemane, unde vom admira catedrala Notre-Dame de Lausanne. Seara, cazare în Macon (Franța)

Ziua VI (24 iulie): Plecăm spre Geneva, unde vom putea admira clădirea ONU din parcul Ariana (exterior) și celebra fântână Jet d'Eau. Continuăm traseul parcurgând faimosul tunel Mont Blanc, lung de 11,6 km, cea mai importantă rută de transport trans-alpin. Sosim la Chamonix, celebra stațiune montană din Franța, gazda primelor jocuri olimpice de iarnă. Urcare opțională cu telecabina până la cota 3777 m pentru a admira spectaculoasa priveliște care se deschide de la această altitudine. După-amiaza, timp liber în Aosta – cel mai mare oraș din Valle d'Aosta, în Alpii italieni. Cazare

Ziua VII (25 iulie): Deplasare spre Torino, unde ne vom închina la Biserica Giulgiului Mântuitorului Iisus Hristos. Plecare spre Nice, vestită datorită apelor de cristal ale Mediteranei. Timp liber în oraș. Cazare în Nice

Ziua VIII (26 iulie): Traseul continuă cu Cannes, una din cele mai sofisticate stațiuni litorale din Europa și cu vizitarea principatului de Monaco și Monte Carlo: Palatul Princiar, Catedrala, Cazinoul. Continuăm cu orașul Genova, locul de naștere al lui Cristofor Columb unde vom vizita Catedrala San Lorenzo și Palatul Ducal (exterior). Cazare

Ziua IX (27 iulie): Plecarea dimineată spre Milano unde vom vizita Domul și Piața Domului, Galeriile Vittorio Emanuele. Timp liber în oraș. Deplasare spre Padova: Biserica Sf. Anton, construită în secolul al VI-lea, care adăpostește mormântul Sf. Anton de Padova și Biserica Sf. Iustina. Cazare

Ziua X (28 iulie): Ziua următoare vom fi la Veneția, una dintre cele mai iubite destinații turistice din Europa. Aici vom vizita Palatul Dogilor (exterior) reședință oficială a dogilor construită în stil gotic, Bazilica și Piața San Marco - inima Veneției. Cazare în Trieste

Ziua XI (29 iulie): Plecarea spre țară și sosirea în cursul nopții la Cluj-Napoca.

Preț: 600 Euro*

Servicii incluse: transport cu autocar, 10 nopți cazare la hotel de 3 *, mic dejun, ghid și însoțitor de grup.

Nu sunt incluse în preț: asigurare medicală; intrări la obiective turistice și programele opționale; 35 € (se achită obligatoriu la plecarea din România): 25 € - transportul cu vaporușul și taxe autocar intrare în Veneția, 5 € - traversare tunel Mont Blanc și 5 € intrare autocar în Monaco și Monte Carlo;

Acte necesare: Pașaport / carte de identitate.

* preț valabil pentru un grup de minim 35 persoane

Pelerinaj la mănăstirile din nordul Munteniei 30 iunie – 1 iulie 2012 (sâmbătă-duminică)

Ziua 1: Cluj-Napoca – Alba Iulia – Sibiu – M-rea Turnu – M-rea Cozia – M-rea Ostrov - Râmnicu Vâlcea (Catedrala Ortodoxă) – M-rea Curtea de Argeș – M-rea Robaia – M-rea Corbii de Piatră – M-stirea Aninoasa - Câmpulung (cazare). aprox 400 km.

Ziua 2: M-rea Nămăiești – M-rea Dragoslavele - Brașov – M-stirea Sf. Dimitrie din Sighișoara – Cluj-Napoca. aprox 400 km.

Preț: 185 lei

Prețul include: transport cu microbus, 1 cazare cu mic dejun, ghidaj și asistență religioasă

(Plecarea la ora 6.00 din fața Mitropoliei Clujului)

Pelerinaj la mănăstirile din Moldova 11 – 15 iulie 2012 (miercuri-duminică)

Ziua 1: Cluj Napoca – Gherla – Dej - Vatra Dornei – Câmpulung - Măn. Moldovița – Măn. Sucevița – Mănăstirea Putna - (Cazare);

Ziua 2: Mănăstirea Humor – Măn. Voroneț – Suceava (moaștele Sf. Ioan cel Nou, cetatea Sucevei) – Măn. Dragomirna – Fălticeni – M-stirea Cămărzani – Piatra Neamț (Cazare);

Ziua 3: Pașcani - Iași (Catedrala Mitropolitană cu moaștele Sfintei Parascheva, Măn. Sf. Trei Ierarhi) – Pașcani – Piatra Neamț (Cazare);

Ziua 4: Măn. Văratec – Măn. Agapia – Măn. Sihăstria – Humulești – Tg. Neamț (Cetatea Neamțului) – Măn. Secu – Măn. Neamț – Piatra Neamț (cazare);

Ziua 5: Mănăstirea Bistrița - M-stirea Pângărași – Bicaz – Lacul Roșu – Gheorgheni – Sovata – Târgu Mureș (Catedrala Ortodoxă) – Măn. Recea – Cluj Napoca.

Preț: 465 RON

Prețul include: transport cu autocar, 4 cazări la mănăstiri și alte locații, mic dejun și cină, ghidaj și asistență religioasă.

ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A VADULUI
FELEACULUI ȘI CLUJULUI

CENTRUL DE PELERINAJE

Piața Avram Iancu, nr. 2, Cluj - Napoca (RO)

Tel./ Fax: 0264/431020 și 0723583822;

E-mail: moldovandumitru@yahoo.com;

pelerinaje@mitropolia-clujului.ro

IPS ARHIEPISCOPUL SI MITROPOLITUL ANDREI

Marți, 1 mai: În Catedrală asistă și rostește un cuvânt la slujba de Te-Deum oficiată cu prilejul împlinirii a 13 ani de la înființarea Radio Renașterea. În studioul Radio Renașterea săvârșește slujba de sfințire și rostește un cuvânt. Sfințește piatra de temelie a bisericii din filia Buteni a parohiei Crișeni, protopopiatul Turda. Vizitează cartierul Fănațele Clujului în identificarea unui loc pentru o biserică.

Miercuri, 2 mai: Vizitează șantierul Campusului teologic „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca. În biserică Mănăstirii Lainici, jud. Gorj, asistă la slujba Vecerniei Mari și a Litiei.

Joi, 3 mai: În biserică mănăstirii Lainici, slujește Sfânta Liturghie în sobor de arhierie și rostește un cuvânt la praznuirea Sfântului Cuvios Irodion. În studioul TVR Cluj-Napoca, susține conferința *Avortul-Suprimarea vieții*, moderată de Dr. David Ilie, în cadrul Dialogurilor TVR; răspunde la întrebările participanților.

Vineri, 4 mai: La Casa Municipală din Cluj-Napoca, rostește un cuvânt la festivitatea omagială dedicată Acad. Ionel Haiduc, președintele Academiei Române, la împlinirea vârstei de 75 de ani.

Sâmbătă, 5 mai: Săvârșește slujba de sfințire a bisericii „Sfântul Teodor Studitul” a spitalului municipal Câmpia Turzii, slujește Sfânta Liturghie și predică; hirotesește iconom stavrofor pe Pr. misionar Teodor Bungărdean. În biserică parohiei Chirales, săvârșește slujba Botezului, băiatului preotului Horațiu Mureșan.

Duminică, 6 mai (a IV-a după Sfintele Paști): În Catedrală, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; acordă distincția „Crucea Transilvană” Prof. Univ. Dr. Ing. Radu Munteanu, fostul rector al Universității Tehnice din Cluj-Napoca. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 7 mai: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. Vizitează șantierul Campusului teologic „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca. Acordă un interviu postului TV Transilvania Live. În biserică din Campusul studentesc Hașdeu săvârșește slujba Vecerniei Mari și a Litiei și rostește un cuvânt de învățătură. La Teatrul Național, participă la festivitatea omagială dedicată sopranei Lucia Stănescu, în cadrul Festivalului Viva Vox.

Marți, 8 mai: În salonul Hotelului Metropolis din Bistrița, participă și rostește un cuvânt la cea de-a XI-a ediție a Seminarului „Medicii și Biserica” cu tema „Etica martirajului și a morții martirice”.

Miercuri, 9 mai: În Cimitirul eroilor, săvârșește slujba parastasului și rostește un cuvânt de învățătură. Vizitează cartierul Valea Fănațelor din Cluj-Napoca.

Joi, 10 mai: prezidează conferința semestrială a preoților din *Protopopiatul Turda* (însoțitor: Pr. Iustin Tira); vizitează parohiile Tritenii de Jos și Pădureni și biserică viitorului Schit Pădureni, al Mănăstirea Mihai Vodă din Turda. Vizitează biserică din Urca și Turda Poiana.

Vineri, 11 mai: Împreună cu arhitectul șef al municipiului Cluj-Napoca, vizitează cartierul Valea Chintăului – zona Pomet, pentru identificarea unui loc pentru o nouă biserică.

Vizitează mănăstirea Sfânta Elisabeta din Cluj-Napoca și atelierul de lumânări.

Sâmbătă, 12 mai: În localitatea Câmpenești, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Sfințește piatra de temelie a Centrului Misionar pentru Tineret „Sfântul Ioan Valahul” și participă la programul religios și artistic prezentat de tinerii din ASCOR Cluj.

Duminică, 13 mai (a Samaritencei): În biserică parohiei Telcișor, Protopopiatul Năsăud slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; hirotesește iconom pe Pr. Ovidiu Tofan și săvârșește slujba sfeștaniei la casa parohială. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 14 mai: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. Prezidează conferința semestrială a preoților din *Protopopiatul Cluj II* (însoțitor: Pr. Ștefan Iloaie). În biserică parohiei Cornești săvârșește Taina Sfântului Botez pentru nepotul preotului Dănuț Pinte.

Marți, 15 mai: Prezidează conferința semestrială a preoților din *Protopopiatul Năsăud* (însoțitor: Pr. Cristian Baciu). Vizitează noul sediu al Protopopiatului Beclean.

Miercuri, 16 mai: În paraclisul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, îi primește pe pacienții internați în Spitalul de boli psihice cronice din Borșa și le adresează un cuvânt de bun venit. La Casa Municipală de Cultură din Cluj-Napoca, participă și rostește un cuvânt la festivitatea omagială organizată în onoarea prof. dr. Victor Romulus Constantinescu la împlinirea vârstei de 80 de ani. Vizitează parohia Săcuieu în vederea găsirii unui loc pentru un Centru de Tineret.

Joi, 17 mai: Prezidează conferința semestrială a preoților din *Protopopiatul Bistrița* (însoțitor: Pr. Gavril Vârva). Vizitează biserică parohiei „Înălțarea Sfintei Cruci” din Cluj-Napoca.

Vineri, 18 mai: În sala mare a muzeului Mitropoliei Clujului, din demisolul Catedralei, săvârșește o slujbă de pomenire pentru Acad. Virgil Vătășianu la împlinirea a 110 ani de la naștere și pentru ceilalți artiști clujeni și rostește un cuvânt. La reședință, îi primește pe Ovidiu Silaghi, ministrul Transporturilor, Horia Uioreanu și Marius Nicoară. La reședință, îl primește pe Teodor Baconschi și pe membrii conducerii Fundației Creștin Democratice din România.

Sâmbătă, 19 mai: La reședință îl primește pe pastorul Olav Fiske Tveit, Secretarul General al Consiliului Mondial al Bisericilor, însoțit de Pr. Prof. Dr. Daniel Buda de la Geneva. În paraclisul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca săvârșește Taina Cununiei pentru fiica protopopului de Târnaveni. În biserică parohiei Vânători, protopopiatul Huedin, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru băiatul preotului Valentin Abrudan.

Duminică, 20 mai (a Orbului din naștere): În biserică „Sfântul Nicolae” din Huedin (Catedrala Moților), slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 21 mai (Sfinții Împărați Constantin și Elena): În biserică Mănăstirii Dobric, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Sfințește monumentul eroilor din parohia Nușeni. În sala Reduta a Muzeului Etnografic al Transilvaniei, participă și rostește un cuvânt la lansarea în premieră românească a ediției complete a cărții *Teologia Icoanei* a lui Leonid Uspensky.

Marți, 22 mai: Prezidează conferința semestrială a preoților din *Protopopiatul Dej* (însoțitor: Pr. Nicolae Buda).

Miercuri, 23 mai: La reședință îl primește pe Jean Yves Blanchard de la Institutul Catolic din Paris, pe Prof. Vasile Cozma, subprefectul Județului Cluj, pe Prof. dr. Ioan Chindriș, directorul Bibliotecii Academiei Române, filiala Cluj și pe jurnalistul clujean Rareș Bogdan. Vizitează vechea biserică a parohiei Câmpenești, aflată într-un amplu proces de rectificare.

Joi, 24 mai (Înălțarea Domnului – Ziua eroilor): În altarul de vară al Mănăstirii Muntele Rece, slujește Sfânta Liturghie și predică; acordă distincția „Crucea Transilvană”, d-lui Col. Ioan Tărău, comandantul microgarnizoanei Florești; în cimitirul eroilor de lângă biserică mănăstirii, săvârșește slujba Parastasului pentru toți eroii neamului.

Vineri, 25 mai: Participă și rostește un cuvânt la deschiderea sesiunii semestriale de comunicări științifice ale studenților de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. În foaierea Casei Universitarilor din Cluj-Napoca, săvârșește slujba panhidei pentru Prof. Univ. Dr. Ioan Lazăr, de la Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor. Săvârșește o slujbă de binecuvântare și rostește un cuvânt în cadrul festivităților care marchează împlinirea a 150 de ani de la înființarea Spitalului Municipal din Dej.

Sâmbătă, 26 mai: În biserică parohiei Sopor de Câmpie, protopopiatul Turda, săvârșește Sfânta Liturghie și predică; sfințește monumentul eroilor din fața bisericii. În Catedrală, asistă la slujba Vecerniei Mari și slujește la Litie. În biserică parohiei Valea Ierii, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru băiatul preotului Florin Cocuț. Vizitează mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Parva.

Duminică, 27 mai (a VII-a după Sfintele Paști): Resfințește biserică „Sfântul Ioan Botezătorul” a parohiei Romuli, protopopiatul Năsăud, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; acordă preotului paroh Iacob Singeorzan distincția „Crucea Arhiepiscopala” și conferă distincția „Crucea Transilvană” d-lui Ioan Monița, primarul Comunei Romuli. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 28 mai: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. Prezidează conferința semestrială a preoților din *Protopopiatul Cluj I* (însoțitor: Pr. Bogdan Ivanov). La reședința eparhială din Baia Mare, îl vizitează pe IPS Arhiepiscop Justinian al Maramureșului, la împlinirea vârstei de 91 de ani.

Marți, 29 mai: În biserică „Sfântul Ioan Botezătorul” din Gherla, asistă la slujba de Te-Deum, rostește un cuvânt și îl hirotesește Iconom pe Pr. Iulian Paul Isip, protopopul de Gherla și îl instalează în funcție. Prezidează conferința semestrială a preoților *Protopopiatul Gherla* (însoțitor: Arhim. Dumitru Cobzaru). Sfințește locul și pune piatra de temelie pentru viitorul sediu al Protopopiatului Gherla; vizitează Căminul de bătrâni din Gherla și mănăstirea Nicula. La reședință, îl primește pe PS Marc Nemțeanu Episcopul vicar al Mitropoliei Europei Occidentale și Meridionale.

Miercuri, 30 mai: La reședință, îl primește pe Acad. Ioan Aurel Pop, rectorul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Îi

binecuvintează pe elevii înscriși la examenul de admitere la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca.

Joi, 31 mai: În biserică Mănăstirii Râșca Transilvană, săvârșește slujba de Te-Deum, în deschiderea celei de-a treia ediții a Concursului „Icoana micului creștin”, rostește un cuvânt și îi premiază pe elevii înscriși în competiție. Face o vizită pastorală în parohiile Bociu și Dealu Negru din protopopiatul Huedin. Săvârșește slujba sfințirii noului sediu al Primăriei comunei Florești.

PS EPISCOPUL VASILE SOMEȘANUL

Joi, 3 mai: În Aula „Episcop Nicolae Ivan” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, participă la susținerea publică a Tezei de doctorat în Istorie Bisericească a Părintelui Inspector Școlar Liviu Vidican. În sobor de preoți, oficiază la Cimitirul Central slujba înmormântării tinerilor Bogdan și Rareș. La Centrul de Bioetică a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca participă la Conferința Domnului Herman Tristram Engelhardt și a Doamnei Cornelia Hoyes.

Vineri, 4 mai: Împreună cu Dl. Consilier Misionar Social Ins. Liciniu Câmpian și cu Dl. Prof. Dr. Radu Preda primește grupul de Consilieri superiori din Biserică Evanghelică Lutherană din Stuttgart și vizitează Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului.

Sâmbătă, 5 mai: Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și a Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Ioan al Covasnei și Harghitei în drum spre orașul Bălan se bucură de ospitalitatea Maicii Miriam și a soborului Mănăstirii Izvorul Mureșului.

Duminică, 6 mai: Slujește Sfânta Liturghie în biserică din Bălan și oficiază în sobor de preoți slujba parastasului pentru Neculai Cobzaru, tatăl Părintelui Arhimandrit Dumitru Cobzaru.

Luni-Marți, 7-8 mai: La Bistrița participă la al XI-lea Simpozion Internațional Medicii și Biserica „Etica Martirajului”.

Miercuri, 9 mai: Se întâlnește cu P.f. Prof. H.C. Manfred Wagner. Oficiază Sfântul Maslu în Paraclisul „Sfântul Luca” al Spitalului Județean Cluj.

Duminică, 13 mai: La Cutca, prot. Gherla, oficiază slujba resfințirii bisericii parohiale și Sfânta Liturghie. Preotul Emilian Condrea este hirotosit „Iconom”. Oficiază Sfântul Maslu în biserică parohiei Boju, prot. Cluj I.

Luni, 14 mai: La inițiativa Conducerii Spitalului de boli psihice din Borșa, jud. Cluj, participă la un spectacol cultural organizat de asistenții spitalului.

Joi, 17 mai: La Inspectoratul Școlar Județean Cluj se întâlnește cu membrii clujeni ai Consiliului Județean al Elevilor în vederea informării asupra activităților din Campania de informare și strângere de fonduri pentru Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca.

Sâmbătă, 19 mai: Împreună cu reprezentanții fundației umanitare „Acțiunea Unită pentru România” cu sediul în Berlin, vizitează Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca.

Duminică, 20 mai: Slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca. În curtea bisericii din Vultureni, prot. Cluj I, oficiază în sobor de preoți slujba înmormântării preotesei Sofia Pitic. Oficiază slujba Vecerniei în parohia Vălișoara, prot. Cluj I.

Luni, 21 mai: Slujește Sfânta Liturghie în Paraclisul Mănăstirii Sfânta Elisabeta din Cluj-Napoca. La Cojocna, în sobor de preoți, oficiază slujba sfințirii Troiței de la biserică veche.

Miercuri, 23 mai: La Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Piatra Fântânelor oficiază Vecernia, Litia, rasoforia maicilor: Grigoria, Valentina, Paisia, Damiana, Teodora, Nectaria, Tatiana, Pahomia, Irina, Siluana, Maria și Ioana; oficiază Sfântul Maslu.

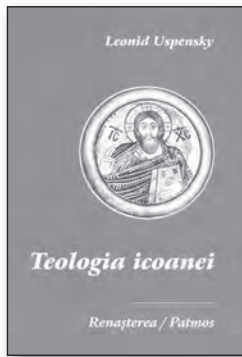
Joi, 24 mai: Slujește Sfânta Liturghie și Parastasul la Mormântul Eroilor din Masivul Călimanilor, Vârful Gruui, participă la programul de omagiere a Eroilor susținut de elevii școlilor din Piatra Fântânelor și Prundul Bârgăului și la oficierea ceremoniei alului militar.

Sâmbătă, 26 mai: În biserică „Sfânta Treime” din Bistrița oficiază botezul pruncului David, fiul Părintelui Grigore și al Doamnei preotese Florina Marga. În biserică din Mărgău, prot. Huedin, oficiază slujba cununiei mirilor Nicolae și Lucica.

Duminică, 27 mai: Oficiază slujba sfințirii bisericii „Sfântul Ierarh Nicolae” din Calea Lată, filia parohiei Ciucea, prot. Huedin. La momentul potrivit de la Sfânta Liturghie, preotul paroh Gheorghe Birișan este hirotosit „Iconom”.

EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE:

TEOLOGIA ICOANEI,
Leonid Uspenski
514 pag., format 135x200 mm.
Preț 35 LEL.

MIC CATEHISM ORTODOX
PENTRU COPII ȘI ELEVI
66 pag., format 170x240 mm,
Preț 9 LEL.

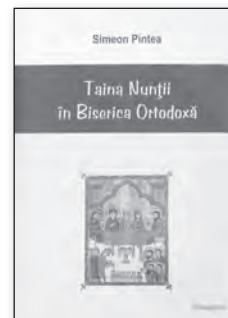

EPARHIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
A VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI,
239 pag., format 220x310 mm,
Preț 95 LEL.

ICOANA, VEDERE
A LUMII DUHOVNICEȘTI,
140 pag., format 135x200 mm,
Preț 10 LEL.

TAINA NUNȚII
ÎN BISERICA ORTODOXĂ,
Simeon Pinteș
89 pag., format 145x210 mm,
Preț 8 LEL.

SPOVEDANIE ȘI COMUNIUNE,
† Andrei Andreicuț
244 pag., format 145x210 mm,
Preț 16 LEL.

RADIO RENAȘTEREA

CLUJ – 91 MHz / FM

Grila de programe

BISTRIȚA – 102 MHz / FM

Ora	LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂȚĂ	DUMINICĂ	
06.00	Rugăciunile dimineții							
06.20	CEASURILE DIMINEȚII 07.00 Radiojurnal							
08.00	Predici (r)	Etică și Societate (r)	08.00 SFÂNTA LITURGHIE*	În umbra Legii (r)	08.00 SFÂNTA LITURGHIE*	Liturghie și Icoană (r)	Evanghelie și Liturghie	
08.30	Cântări bisericești			Cântări bisericești		Cântări bisericești	08.30 Acatistul zilei*	
08.50	Ghidul creștinului			Ghidul creștinului		Ghidul creștinului	Agenda Ierarhilor Avanpremieră RR	
09.00	Din Viață și din Dub (r)			Ortodoxia în lume (r)		Ca toți să fie una (r)		
09.30	Evanghelia zilei							
09.50	Psalmi							
10.00	Știri							
10.05	Sfinții Părinți, contemporanii noștri							
10.30	CALEIDOSCOP CULTURAL							
12.00	Experițe pastorale (r)	Secole creștine (r)	Dialoguri (r)	Cuvântul Ierarhului (r)	Merinde pentru suflet (r)	Evenimentul săptămânii (r)	10.00 SFÂNTA LITURGHIE*	
12.30		Moment muzical						
13.00	Radiojurnal							
13.10	POST MERIDIAN MAGAZIN 15.00 Știri							
16.00	Dăruind vei dobândi	Pururi tânăr	A doua șansă	Universitaria	Medicina azi	Apa cea vie a Ortodoxiei	Catehism (r)	
16.30	Arhiva de folclor / Maria Leșe					Byzantion		
17.00	Radiojurnal							
17.20	Cuvântul Vieții							
17.50	Evanghelia zilei (r)							
18.00	VECERNIA*							
18.50	Ghidul creștinului (r)	Acatistul zilei*	Acatistul zilei*	Ghidul creștinului (r)	Acatistul zilei*	18.00 PRIVEGHERE*	18.00 VECERNIA* PARACLISUL MAICII DOMNULUI Program catehetic*	
19.00	Amintiri din vatra satului (r)			Apoftegme comentate				Cărți vechi și noi
19.15	Cultura în actualitate			Cântări bisericești				Cântări bisericești
19.30	Cultura în actualitate	Orizont social	Ortodoxia în lume	Ca toți să fie una	În Lumina Taborului (r)	Amintiri din vatra satului		
20.00	Știri							
20.05	Etică și Societate	În umbra Legii	În Lumina Taborului	Dogmele Dreptei Credințe	Liturghie și icoană	Catehism	Experițe pastorale	
20.35	Păhărelul cu nectar							
21.00	Secole creștine	Dialoguri	Cuvântul Ierarhului	Merinde pentru suflet	Evenimentul săptămânii	Catehism	Experițe pastorale	
21.30	Agenda culturală							
21.45	Armonii de seară							
22.00	Radiojurnal							
22.15	Sfinții Părinți, contemporanii noștri (r)							
22.40	Rugăciunile de seară							
23.00	Dăruind vei dobândi (r)	Pururi tânăr (r)	A doua șansă (r)	Universitaria (r)	Medicina azi (r)	Din Viață și din Duh		
23.30	Arhiva de folclor (r)							
00.00	Clasica							
02.00	Etică și Societate (r)	În umbra Legii (r)	În Lumina Taborului (r)	Dogmele Dreptei Credințe (r)	Liturghie și icoană (r)	Apa cea vie a Ortodoxiei (r)	Amintiri din vatra satului (r)	
02.30	Clasica							
04.30	Secole creștine (r)	Dialoguri (r)	Cuvântul Ierarhului (r)	Merinde pentru suflet (r)	Evenimentul săptămânii (r)	Catehism (r)	Experițe pastorale (r)	
05.00	Clasica							
	05.30 Clasica							

* in direct din Catedrala Mitropolitană

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚVicepreședinte:
PS Episcop vicar VASILE SOMEȘANULMembri:
Consilier cultural Pr. dr. Ștefan Iloaie, Pr. Prof. dr. Ioan Chirilă,
Pr. Bogdan Ivanov, Pr. Cristian Sonea, Lect. dr. Radu PredaDirector:
Pr. Cătălin Pălimaru

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Delia-Maria Kerekes

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Pr. Ioan Bizău, Elena Chirceș, Doina Curticăpeanu,
Pr. Ioan Ică sn., Pr. Bogdan Ivanov, Cezar Login,
Pr. Grigore Dinu Moș, Marcel Munteanu, Aurel Sasu,
Paul Siladi, Protos. Simeon Pinteș, Nicolae Turcan

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Evenimente ASCOR

Ziua Copiilor a fost sărbătorită prin numeroase activități de către ASCOR și comunitatea Bisericii Studenților din Hașdeu

Evenimente cultural-artistice cu și pentru copii, ploaie de talente mici, expoziții de desene și fotografii, proiectie de film, Crucea pentru copiii avortați – toate au fost organizate de ASCOR Cluj-Napoca cu ocazia Zilei Copilului.

De 1 iunie, ASCOR îi sărbătorește nu doar pe copiii ascoriștilor sau pe ai celor mai apropiați de Biserica Studenților, ci își aduce aminte și de copiii nenăscuți sau avortați. Astfel, activitățile de anul acesta dedicate tuturor copiilor care s-au desfășurat la demisolul, în interiorul și exteriorul Bisericii Studenților din Hașdeu, au încercat să pună în valoare nu numai bucuria de a-i avea pe copiii noștri lângă noi, ci și să atragă atenția asupra durerii și impactului pe care le produc avorturile.

Anul acesta, Sărbătoarea Copilului a început încă de duminică, 27 mai, zi în care oamenii care au participat la Sfânta Liturghie din Hașdeu, dar mai ales copiii, s-au putut bucura de felii delicioase de tort, dintre cele mai diverse și mai apetisante combinații de creme și blaturi. Acțiunea, care a constat în vânzarea de felii de torturi pregătite de către ascoriste și nu numai, a vizat strângerea de fonduri pentru activitățile desfășurate cu tinerii și copiii, precum și pentru cele organizate de ASCOR în general.

Concertul micilor talente la prima ediție. Organizatorii evenimentului, ASCOR Cluj-Napoca și comunitatea Bisericii Studenților, au invitat pe 1 iunie toți copiii talentați să se manifeste și să încante publicul prin abilitățile lor artistice

Ziua de 1 iunie a fost una bogată în evenimente dedicate copiilor. Pentru prima dată a avut loc un spectacolul protagoniștii cărora au fost copiii care vin împreună cu părinții la Biserica din Hașdeu. Evenimentul s-a dovedit a fi unul extrem de frumos. O ploaie de talente s-a revărsat asupra comunității Bisericii Studenților. Copii mai mari, dar și mai mici au cântat la chitară, la fluier sau la flaut, au recitat poezii și au expus desene pentru a fi admirate de toți iubitorii de frumos. Concertul a fost susținut de 15 copii cu vârste cuprinse între 3 și 15 ani. Astfel, cea mai mica participantă, Anastasia Muntean, în vârstă de trei ani, a recitat emoționant de frumos câteva poezii, iar Maria Coleșa, în vârstă de șapte ani și jumătate, a cântat un cântecel de sezon: „Din cireșe-mi pun cercei” și a interpretat la orgă piesa „Rătuștele pe lac”. Alexie Vădan a cântat la flaut piesa „Odă bucuriei” și „Nikolaus Tag”, iar Andrei Boboș a cântat la vioară psalmul 142. Frații Ciprian și Irina Samoilă au interpretat o piesă de George Enescu la vioara și flaut. Nu în ultimul rând, Alecu Ciapi, chitarist de talie europeană, cu multe concursuri și premii câștigate, a încântat publicul cu câteva piese la chitara clasică.

Expoziția de desene realizată de copii, de asemenea, a fost la prima ediție. Aceasta a venit în completarea deja renumitei expoziții de fotografii cu copiii Bisericii, ai ascoriștilor actuali sau foști membri, precum și ai familiilor apropiate Bisericii Studenților. Expoziția fotografică pune în lumină

bucuria familiilor de a avea copiii și de a-și împlini rostul lor în lume, menirea lor de a trăi în și pentru Dumnezeu.

Pentru a discuta pe marginea subiectului ce se referă la avort, ASCOR a proiectat mai filmul cu și despre Gianna Jessen, o femeie din Statele Unite ale Americii, născută în 1977, în a 30-a săptămână de sarcină, după ce medicii au eșuat să ducă la bun sfârșit realizarea unui avort salin. De asemenea, tinerii au avut posibilitatea să urmărească și alte filmulețe mai puțin cunoscute și impresionante despre evoluția vieții intrauterine a embrionului, printre care și filmul 180 de grade. Mai mulți voluntari din ASCOR au împărțit pliante informative despre riscurile și consecințele avortului. Și anul acesta ASCOR a ținut să se roage pentru copiii ai căror viață a fost curmată chiar în pântecul mamelor lor, citind Acatistul pentru pruncii nenăscuți sau avortați.

La apusul soarelui, ASCOR a aprins tradiționala cruce de lumânări din fața bisericii.

ASCOR nu a uitat nici de copiii de la Liceul pentru deficienți de vedere. Pentru ei s-au adunat dulciuri, jucării, și alte lucruri utile, dăruindu-le bucuria de a primi cadouri de ziua lor. Tinerii i-au vizitat și pe micuții de la Spitalul Oncologic, dar și pe copiii din penitenciare.

Gabriela Bulgaru
Tatiana Onilov

Centrul ortodox de activități pentru copii și tineri „Sfântul Ioan Valahul” și-a început activitatea

„Viitorul este legat de tânăra generație. Cum îi formăm pe tineri, așa îi vom avea. Consider că s-a făcut puțin, prea puțin pentru tineri. Și atunci e nevoie de aceste două centre în care activitățile catehetice să fie potrivite, să fie continue să fie organizate.” Cu acest mesaj i-a întâmpinat ÎPS Andrei pe oamenii, deopotrivă mari și mici, veniți pe 15 mai la Câmpenești, la serbarea punerii pietrei de temelie a noului centru ortodox de activități pentru copii și tineri, din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Mai grăitoare însă decât cuvintele, faptele sunt cele care au dat pe față, în acea zi, nevoia reală a tinerilor și a copiilor de a avea un astfel de centru, precum și amploarea proiectului deja în desfășurare, numit – deloc întâmplător – „Ioan Valahul”.

Astfel, pe data de 15 mai a avut loc sfințirea biseriței de lemn din cadrul centrului „Ioan Valahul”. Credincioșii prezenți la eveniment au avut posibilitatea să se roage alături de ÎPS Andrei și soborul de preoți la prima slujbă a Sfintei Liturghii oficiată în noul lăcaș de cult.

După terminarea slujbei s-a sfințit piatra de temelie a centrului și, în imediata desfășurare a programului, a urmat spectacolul pregătit de cei mici, coordonați de tinerii din cadrul ASCOR Cluj-Napoca. Membrii de la Clubul Copiilor au prezentat sceneta „Viața Sfântului Ioan Valahul”, sub îndrumarea lui Radu Copil și a Oanei Raluca Băilă. Au urmat cântece și poezii interpretate de elevii de la Liceul pentru Deficienți de Vedere, sub oblăduirea lui Bogdan Dincă și a Ralucai Ștefan. La acestea s-au adăugat acorduri de chitară și alte voci melodioase de copii. Publicul a fost încântat și de interpretarea artistică a mai multor piese de către Sabina Cotoară și Iulia Mureșan. Programul s-a încheiat cu mini-concertul copiilor din grupul Oastea Domnului, coordonați de Părintele Claudiu Melean.

Bucuria copiilor, cântecele de pe buzele lor și veselia de pe chip i-au emoționat pe cei prezenți. ÎPS Andrei i-a rugat la final pe micii artiști să facă o poză alături de el, oferindu-le drept răsplătă pentru osteneală, cadouri aseasonate cu prăjituri. Binevenită a fost și bucuria bufetului rece și a răcoritoarelor care au urmat.

Deși soarele însuși parcă începuse să dea semne de oboseală după binemeritata masă, copiii de la Câmpenești păreau mai odihniți ca oricând. Ei au continuat să cânte, să vorbească,

să se joace până înspre seară. Dacă ora plecării nu ar fi fost anunțată, probabil că și-ar fi continuat jocul la nesfârșit, nestingheriți, la umbra biseriței, în umbra Domnului.

Oana Laura Dăgă
Dana Filaropol

Expoziție cu obiecte meșteșugărești la Biserica Studenților din Hașdeu

Început de florar, tinerii de la Biserica Studenților sărbătoresc hramul de vară al locașului, atunci când sunt cinstiți Sfântul Ioan Evanghelistul și Sfântul Nicolae.

Cu acest prilej, iconarii și meșteșugarii comunității au expus obiectele pe care le confecționează cu multă măiestrie. Organizatoarele evenimentului, doamna Corina Negreanu, s-a îngrijit ca anul acesta tradiționala expoziție să cuprindă nu doar icoane, ci și o variată gamă de produse artisanale realizate manual de către numeroșii artiști de toate vârstele.

Talente s-au dovedit a fi multe. Discreți, dar extrem de creativi, producătorii de frumos, de obiecte autentice, iconarii Corina Negreanu, Adela Puiac, Silvia Scurtu, Bogdan Rednic, Călin Vădan, Ioana Ursu, Rodica Brate, Adela Stoi-covici, Veronica Țața, Livia Mirela Miron, Mihaela Dreve, Ruslan Rotaru, Maria Gherasim, Olga Chicu, Codruța Melania Călușer, Cristina Răileanu și alții au oferit publicul prezent bucuria de a admira icoane inedite.

Obiecte de o valoare deosebită datorită muncii îndelungate și strădaniei asidue au fost broderiile efectuate de Anca

De hramul Bisericii Studenților, la început de florar, s-a desfășurat Expoziția tinerilor meșteșugari, iconari și pictori, în cadrul căreia au fost expuse o multitudine de obiecte lucrate manual

Mureșan și Rodica Brate. Cusute cu fir de aur, cu atenție multă, acoperămintele pentru vasele folosite în timpul Liturghiei au fost expuse pentru a fi apreciate și prețuite.

Membră a Asociației Meșterilor Popolari din Cluj, doamna Elena Dîrjan, a fost prezentă la expoziția de la demisolul Bisericii din Hașdeu prin broderiile lucrate timp de o viață: semne de carte, șervețele, fețe de masă – toate brodate cu modele diferite. „Le-am adunat timp de mai mulți ani. Dragostea pentru folclor și tradiții m-au făcut să-mi iubesc meseria și să nu mă las de ea. Pe parcursul anilor, când predam lucrul manual în școli, am încercat să transmit copiilor cunoștințele mele. Le aduceam mereu lucrări noi, iar ei erau captivați, interesați și atrași de folclor. Astăzi, spre regretul nostru, în școli elevii sunt învățați să facă origami, iar tradiția este dată uitării”, a povestit Elena Dîrjan despre propria-i experiență meșteșugărească, îndemnând tinerii să contribuie la perpetuarea obiceiurilor străvechi.

Deosebite au fost crucile și ramele pictate de către membrii familiei Andrușca. Iar ceea ce a reușit să rețină privirea multora a fost o cutie pictată cu fragmente din poveștile de odinioară. Mica bijuterie s-a bucurat de toată atenția, publicul fiind interesat de tehnica realizării și de posibilitatea de a o achiziționa.

De la o masă la alta, obiectele de artizanat nu conțineau să uimească. Ionela Vădan, de exemplu, a expus jucării pentru Pomul de Crăciun realizate într-o manieră extrem de

Interviu

originală. Pe post de globuri i-au servit fructele de jacaranda și de cedru, acestea fiind desenate și ornate cu foarte mult bun gust.

La fel de atractive au fost și semnele de carte și cutiuțele în stil rusesc pictate de Narcisa Șugaru. Iar cerceii, broșele, inelele și toată colecția de bijuterii hand-made modelate de Bogdan Dincă și Roxana Sfinteș au fost la mare căutare.

Expoziția nu ar fi fost completă, dacă nu s-ar fi prezentat și lucrările efectuate în cadrul atelierelor desfășurate cu regularitate de ASCOR. Cruciulițe, metaniere, cioplituri în lemn, felicitări și mostre de ouă încondeiate pot fi făcute de oricine, dacă va participa la atelierul de creație coordonat de Oana Raluca Băilă, Camelia Felecan, Alexandra Tămăoanu, Iulia și Adrina Șipoș, tineri care sunt mereu gata să împărtășească și celorlalți cunoștințele și abilitățile lor meșteșugărești.

✎ Tatiana Onilov

Pagini din caietul meu albastru...

Pag. 14

Trebuie numaidecât să reînvăț să copilăresc!

„Hai să ne jucăm!” era propoziția cea mai des folosită de mine când eram mică. Era suficient să deschid ochii dimineața și orice obiect din jur devenea o jucărie, iar orice situație - un joc.

Nu îmi plăceau jocurile altora, așa că inventam unele noi și nimic nu părea să-mi stea în cale... Ce-i drept, numai fugelele îndrăzneau din când în când să-mi strice planurile. În rest, nimic nu mă împiedica să-mi duc ideile năstrușnice până la capăt..., nici măcar exasperarea surorii mele sătulă la un moment dat de mine cu jocul meu cu tot. Fire zburdalnică, iubitoare de alergat, sărit, sau urcat în copaci, atunci când rămâneam doar noi două, sora mea renunța la preferințele-i zglobii și se alătura jocului și regulilor stricte compuse de mine. Eu, în schimb, preferam să duc solemn stindardul solitudinii jocului din imaginația mea, decât să renunț la invenție.

Însă, atunci când se iscau certuri referitoare la alegerea unui joc anume aveam întotdeauna o soluție, cea mai simplă soluție din toate: ne rugam. Deși nimeni din rudele apropiate nu era un creștin practicant, fără a avea în copilărie un exemplu în acest sens, rugăciunea se dovedea a fi atunci cel mai firesc răspuns pentru noi.

Și știam exact ce rugăciune să „practicăm” ca să ne fie îndeplinită dorința. Nu-mi amintesc cuvintele ei, dar îmi amintesc siguranța cu care era spusă. Nu aveam nici cel mai mic dubiu că se va împlini, nici cea mai mică neliniște sau îngrijorare. Rugăciunea era scurtă și concisă - pe atunci, nu aveam timp să stăm la taclale. Știam foarte bine ce vroiam să cerem și nu ceream nimic în plus. „Ceva” - ul nostru era atât de important, încât nu avea rost să irosim timpul cu prea multe cuvinte.

După ce terminam rugăciunea ne ridicam și ne continuam joaca. Am certitudinea că în acel moment Dumnezeu ne atingea cu dragostea Lui capetele noastre aplecate și ne binecuvânta gândul. Altfel, cum se face că cearta se stingea și jocul devenea mai ușor? Cum se face că deodată cădeam de acord asupra desfășurării jocului și deveneam mai vesele?

Astăzi, aș da orice să am aceeași siguranță în rugăciune, aș vrea ca măcar una din rugămintele mele să nu se termine cu semnul întrebării și cu umilința că am întrebat. Aș vrea să mă întâlnesc cu Dumnezeu din sufletul meu de copil, nu cu cel pe care l-am inventat odată ce m-am „maturizat”.

Astăzi, știu sigur că există Dumnezeu, dar parcă Îl simt departe, într-un alt univers. Iar efortul meu continuu tocmai acesta este: de a mi-L apropia, de a mai fi copil în relația mea cu El, cu Tatăl meu ceresc.

Aș vrea să mai fiu încă puțin copil pentru a avea curajul de a-L privi pe Dumnezeu și creația Lui, pentru a avea curajul de a trăi în fiecare zi un joc al zilei, fără a lua viața cu banalitățile ei în serios. Pentru că m-am săturat să regret că nu trăiesc, ci doar să supraviețuiesc pentru week-end, pentru vacanță, pentru aniversări, pentru somnul de după-amiază sau pentru pauza de masă.

Trebuie numaidecât să reînvăț să copilăresc!

✎ Oana Laura Dâgă

Proaspăt decorat de Organizația Mondială a Proprietății Intellectuale cu medalia de aur „Pentru creație”, Spiridon Vangheli visează să-i ridice pe cei mici de la calculator, cu ajutorul lui Guguță.

Ce înseamnă această medalie pentru dumneavoastră?

Spiridon Vangheli: În această medalie este concentrată munca mea de-o viață, o muncă de salohor pentru că de foarte multe ori trebuie să revii la pagina scrisă ca s-o apropii de copil. Este o onoare pentru mine să primesc această distincție adusă de la Geneva, la propunerea AGEPI. Este și meritul familiei mele, care m-a ajutat. De multe ori soția avea grijă de copiii noștri pentru că eu lucram la o nouă creație, pe mine mă așteptau micii mei cititori. Această medalie se dătoază și lor. Abia așteptau continuarea isprăvilor lui Guguță, iar eu vedeam că am pentru cine scrie.

Cum trebuie să fie un scriitor care creează pentru copii?

S.V. Nu poți să scrii pentru cei mici, dacă ești gol pe dinăuntru. Trebuie să ai copilul în suflet, să știi să te înalți la nivelul lui. Literatura pentru copii este o mare algebră în care trebuie să te apropii de pici și să nu-i duci în eroare. Cartea trebuie să aibă acțiune, să fie captivantă și să schimbe unghiurile de vedere. Ea trebuie să fie interesantă și pentru cei mari. Eu nu hrănesc copiii cu rămășițele de la masa mea, eu le dau tot ce am mai bun, iar ei îmi răspund cu aceeași dragoste.

Cine este Guguță și cum a apărut acest personaj în cărțile dumneavoastră?

S.V. El s-a născut acum 45 de ani. Când suntem mici, vrem mai multă libertate decât ne oferă părinții și împrejurările. Adulții duc pe umăr povara familiei și a societății și caută să ne încadreze și pe noi. Așa că, mic fiind, am promis că atunci când voi crește îi voi da copilului meu toată libertatea. Când am crescut, am cam uitat de promisiunea pe care am făcut-o, dar n-a uitat de asta copilul din sufletul meu. L-am ascultat și am început a scrie isprăvile lui Guguță. Au fost momente grele, cartea a fost la un pas de a fi interzisă după ce a apărut o recenzie în ziarul Consumolului de ce se amestecă acest copil în treburile satului, ale școlii. Atunci am început să primesc scrisori de la cei mici. Îmi cereau să revin la Guguță și nu am renunțat. Dacă știam că Guguță o să ajungă în Rusia, China, Japonia, Italia, Germania, Finlanda și alte țări, poate că aș fi stricat această carte, aș fi încercat s-o fac altfel, mai cu stea în frunte ca să placă tuturor, dar n-am făcut-o, am scris ceea ce aveam în suflet.

Copiii l-au înțeles pe Guguță și semnificația căciului care crește când el face fapte bune?

S.V. Odată, când eram la o școală de limbi moderne, un copil mă întreabă: „Cum de căciula a acoperit nu doar Moldova, dar și Japonia, America și Germania?” Eu i-am întrebat însă dacă e o simplă căciulă și o fetiță a spus: „Nu este vorba doar de o cușmă, ci de un suflet. Acolo trebuie să încapă mai mulți prieteni”. Căciula acoperă, dar sufletul îi primește. A fost un răspuns extraordinar.

Cum îi rupem pe copiii de la calculator? Reușește Guguță să-i ridice din fața monitoarelor?

S.V. Guguță îi ridică de la computer și din bancă prin diferite concursuri, reviste pentru copii. Eu vreau să-i rup pe copiii de la tot ce înseamnă calculator, pentru că acesta pe cât de mult ne ajută, pe atât de mult ne strică. Visul meu e să-i întorc la iarba verde, să asculte cucul, nu televizorul. Cucul spune „cu-cu” și în aceste silabe este tot universul. Mergem într-o direcție în care eu nu-mi găsesc rostul, dar totuși reușesc să-i scot prin dăruire. Și învățătoarele trebuie să schimbe lucrurile, astfel încât să îndeplinească și dorința copilului. Uneori, șabloanele dictate de program îi pun în dificultate. Trebuie să venim cu ceva proaspăt. Dacă intrăm în lumea lor, purtăm o foarte mare responsabilitate. Acolo este aurul nostru, toată averea noastră. Ceea ce facem astăzi este puțin, deși sunt reviste bune făcute de copii prin școli, posibilitățile sunt mult mai mari.

Știm multe despre copilăria lui Guguță. Cum a fost ce a lui Spiridon Vangheli?

S.V. Eu am avut norocul să mă nasc într-o familie mare, cu nouă copii. Aveam mașină de treierat și 20 de hectare de pământ, slugi nu aveam, așa că am lucrat ca să devenim oameni. Am făcut de toate, am avut libertate totală, toate deaurile erau ale noastre, dar și răspunderea era mare. La 12 ani umblam la cosit. Când am auzit cuvântul „ministru”, l-am

întrebam pe tata ce înseamnă. El mi-a explicat că un ministru nu este cu stea în frunte, n-are nici epoleți pe umăr, ci trebuie să arate prin fapte că e un om demn. Așa că toată ziua lucram pentru ca seara tata să mă facă ministru, iar a doua zi o luam de la capăt.

Ați făcut și năzbâtii?

S.V. Într-o seară, am alergat vreo șase kilometri din urma căruței cu care tata pleca la Bălți. Pentru mine orașul era un fel de New York, pentru că acolo am văzut primele mașini și blocuri. Și l-am ajuns. Tata mi-a dat hățurile, dar am adormit cu ele în mâini și n-am mai văzut Bălțiul. M-am trezit acasă de la mirosul de plăcinte. Mama a copt.

Spiridon Vangheli

Profesie: scriitor, traducător;

Cărțile lui Spiridon Vangheli au fost traduse în zeci de limbi, iar Guguță este îndrăgît de milioane de copii din China, Japonia, SUA, Finlanda, Italia etc. Printre cărțile semnate de scriitor sunt „Băiețelul din coliba albastră”, „Isprăvile lui Guguță”, „Ministrul bunelului”, „Guguță - căpitan de corabie”, „Steaua lui Ciuboțel”, „Pantalonă, țara năstrușnicilor” etc.

Sursa: Interviu preluat de pe: www.adevarul.md

Toate sunt cu putință la Dumnezeu

am confruntat de curând cu o întrebare interesantă: Poate oare Dumnezeu să creeze o piatră pe care să nu o poată ridica? Da, poate! Răspunsul totuși, ar putea fi unul puțin mai profund decât persistența metafizică de a-L închide pe Dumnezeu în propria Sa creație.

Realitatea Domnului este cea duhovnicească, a dragostei. Dumnezeu nu poate crea ceva irelevant, fără scop sau anacronic. Pornind de la această constatare, se poate găsi răspuns la întrebarea de mai sus.

Piatra de neclintit suntem noi, sau mai exact, inima noastră împietrită. Dumnezeu nu poate ierta păcatele pe care nu le regretăm, nu poate înnoi o viață la care nu râvnim cu toată inima, nu poate da curs cererilor noastre de a avea pace când nu încercăm să o căutăm cu adevărat.

De ce nu poate Domnul? Pentru că în dragostea Sa, El ne respectă libertatea cu orice preț. Nu am putea deveni dumnezei întru Harul Său, așa precum spune Psalmistul, fără să alegem o asemenea cale spre desăvârșire cu toata ființa.

Prima jertfă pe care i-o aducem Domnului, asemenea fiului risipitor, este inima împietrită. Când Fericitul Ieronim l-a întrebat pe Dumnezeu ce poate să-i aducă în dar de Crăciun, ca Magii, Domnul i-a răspuns că vrea păcatele sale! Pentru că la El toate sunt cu putință! Poate ridica piatra ce este inima noastră căzută la pieptul Său și în dragostea Sa, îi poate da viață! Poate ierta păcatele noastre și, mai mult decât atât, ne poate învia!

Cine poate oferi viață veșnică în Împărăția Celui ce Este, a Dumnezeului lui David cel blând, a lui Iov cel drept și mult răbdător, a lui Pavel cel ce dorea să fie alungat de la Mirele Său? Cine poate făgădui acestea decât doar Hristos, Mântuitorul nostru.

Iadul cel făcut pentru vrăjmașul oamenilor s-a cutremurat la biruința și smerenia Domnului. De ce să nu se cutremure și iadul cel clădit de noi la chemarea Mirelui în biruință? Iată iubitele, mireasa ta, cea risipită de păcat și prădată de vrăjmași, dar la chemarea ei ai venit Tu, Cel ce m-ai clădit întru Chipul Tău, Cel ce mă iubești, iar acum mă miluiești.

La noi dragostea are un sens căzut, abia ogândit în Chipul cel Veșnic dintru noi. La Dumnezeul Cel ce Este, dragostea e un cuvânt al biruinței celei veșnice, e un cuvânt veșnic. Cel ce iubește nu poate muri, nu poate fi atins, el e martir pentru Hristos, e mucenic al Crucii înălțătoare la Cer, la Domnul tuturor, Cel ce a făcut Cerul și pământul.

Toate sunt în Hristos, iar El ca un Dumnezeu a biruit firea cea căzută. Iar noi, Chipul și asemănarea Sa, putem fi ridicați, putem fi mântuiți, numai să vrem!

✎ Andrei Mitrică

Echipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dâgă.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com

ISSN: 1224-0567